

Západočeská univerzita v Plzni
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
Katedra psychologie

**Genderové aspekty žáků středního
odborného učiliště obor „kuchař – číšník“**

Bakalářská práce

Romana Koutská

Kombinované bakalářské studium

učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

léta studia 2009 - 2012

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Jana Miňhová, CSc.**
Plzeň, březen 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím zdrojů informací a literárních pramenů, které uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Plzni dne 30. března 2012

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala své vedoucí práce doc. PhDr. Janě Miňhové, CSc. za cenné zkušenosti a důležité připomínky při psaní této práce a osobní podporu v průběhu celého studia. Dále kolegyním Ireně Kolářové za inspiraci, Janě Hofmeisterové za umožnění výzkumné části a PhDr. Patricii Dvořákové za anglický překlad. Kolegyni Mgr. Růženě Fialové vděčím za pomoc s jazykovou korekturou a úpravami textu.

Anotace

Bakalářská práce na téma „Genderové aspekty žáků středního odborného učiliště obor Kuchař – číšník“ se zabývá genderem v gastronomii z hlediska historie, začleněním gendera do vyučovacího procesu a komunikací rodičů obou pohlaví se školou.

Praktická část se zabývá názory žáků a žákyň na problematiku genderových stereotypů na učebním oboru Kuchař – číšník.

Annotation

The thesis „Gender aspects of vocational school apprentices, Cook – Waiter branch“ first deals with gender in gastronomy in historical context. Second, it includes the gender issues in education, and last, but not least, parent involving in terms of communication with school institution (both mother and father).

The practical part declares male and female apprentices' opinions on gender stereotypes in Cook – Waiter Branch.

Klíčová slova

Gender, Genderová identita, Genderové role, Genderová socializace, Genderové stereotypy, Genderová výchova

Keywords

Gender, Genderová identity, Gender roles, Gender socialization, Gender stereotypes, Gender education

OBSAH

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1. Vymezení pojmu „gender“.....	10
1.2. Společenská očekávání.....	12
1.3. Role muže a ženy v minulosti.....	12
2. Kuchařské umění a hotelnictví.....	15
2.1. Ženy a muži v historii gastronomie.....	15
2.2. Ženy a muži v historii hotelnictví.....	17
2.3. Obor „kuchař – číšník“ z hlediska genderu.....	18
2.4. Stravování žen a mužů.....	19
3. Gender v procesu vzdělávání.....	21
3.1. Náhled na žáky, pedagogy a školství.....	21
3.2. Psychologické rozdíly obou pohlaví.....	22
3.3. Žákovské představy o profesních rozdílech obou pohlaví.....	23
3.4. Projevy „genderu“ v praktické výuce.....	23
3.5. Genderový aspekt středních odborných škol.....	25
4. Vliv rodiny na budoucí povolání.....	27
4.1. Typy rodinné výchovy ve vztahu k profesi.....	27
4.2. Komunikace s rodiči.....	30
EMPIRICKÁ ČÁST.....	35
5. Cíl výzkumného šetření.....	36
5.1. Předčasné ukončení studia žáků a žákyň.....	37
5.2. Prospěchové rozdíly mezi chlapci a dívkami.....	39
5.3. Vyhodnocení dotazníku „Existují mužská a ženská povolání?“.....	42
5.4. Vyhodnocení dotazníku pro obor „kuchař-číšník“.....	44
5.5. Ověření hypotéz.....	51
5.6. Zhodnocení výzkumu.....	52
Závěr.....	54
Resumé.....	55
Abstract.....	55
Seznam použité literatury.....	57
Internetové zdroje.....	59
PŘÍLOHY.....	60

ÚVOD

V současné době se stále častěji setkáváme s pojmem „gender“, který postupně prostupuje do všech odvětví. Rovné příležitosti žen a mužů se tak stávají běžně diskutovaným tématem, jež pozvolna potlačuje genderové stereotypy. Jako učitelka praktického vyučování přikládám velký význam rovnému přístupu k žákům a žákyním na všech školách. Téma bakalářské práce jsem si zvolila na základě vlastních zkušeností a praxe v oblasti vzdělávání žáků a žákyň středního odborného učiliště obor Kuchař - číšník.

Cílem této práce je zjistit, zda žáci oboru kuchař – číšník smýšlí genderově, nebo u nich převládají genderové stereotypy. Položila jsem si následující otázky, jaký názor mají chlapci a jaký dívky na rovné příležitosti mužů a žen ve výběru různých profesí? Mají-li o daný obor větší zájem dívky, nebo chlapci a jaká je spolupráce rodičů (žen a mužů) se školou během studia?

V teoretické části si objasním pojem „gender“, jeho vznik a s ním související pojmy. Nahlédnu do role muže a ženy v minulosti a blíže se seznámím s historií kuchařského umění a hotelnictví z pohledu gendera. Dále se budu zabývat genderem v procesu vzdělávání, profesními rozdíly obou pohlaví, zařazení gendera do praktické výuky a také genderovým aspektem středních odborných škol. V poslední části upozorňuji na důležitost spolupráce a komunikace s rodiči a na to, jaký je zájem rodiče ženského a rodiče mužského pohlaví o studium svého potomka na oboru kuchař – číšník.

Empirická část je zpočátku zaměřena na výzkum předčasného ukončení studia chlapců a dívek a porovnáním prospěchových rozdílů chlapců a dívek u závěrečných zkoušek, a to na základě vlastních zkušeností a praxe. Dále se budu věnovat celkovému výzkumu, v němž se zaměřím na to, zda existují ženská a mužská povolání, a na názory žáků různých studijních i učebních oborů. Poslední výzkumná část již bude situována na konkrétní obor kuchař – číšník, kde budu zkoumat zájem chlapců a dívek o daný obor, které zaměření gastronomického oboru je vhodnější pro muže a které ženy, jaký mají názor obě pohlaví na rozdělování a plnění pracovních úkolů, a s kým by chlapci a dívky raději spolupracovali v kolektivu.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Vymezení pojmu „gender“

Gender¹ (anglicky = rod), výraz, který byl přejat do češtiny, neboť zde neexistuje slovo se stejným významem.

Gender je koncept vztahový a představuje sociálně utvářený komplex vlastností, chování, zájmů, vzhledu, ambicí atd., které jsou v určité společnosti spojovány s obrazem ženství nebo mužství. Konkrétní náplň tohoto komplexu vlastností je kulturně a historicky proměnlivá. Tyto vlastnosti nejsou podmíněny biologicky, nýbrž jsou formovány kulturou a společností (*Smetáčková, 2007*).

1.1. Vznik genderu a s ním související pojmy

Gender vzniká v průběhu socializace jedince. Gender je také vyjádřením představy, že existují na světě pouze dvě pohlaví (mužské a ženské) a jim biologicky dané charakteristiky. Přístup okolí k chlapcům a dívkám se liší už od narození, což ve velké míře ovlivňuje děti mnohem víc než to, jestli jsou biologicky dívkou nebo chlapcem.

Spolu s genderem se objevují i důležité související pojmy, jako genderové stereotypy, genderové role, genderová identita, genderová socializace², či genderová výchova³ (*Smetáčková, 2007*).

Genderové stereotypy jsou zobecňující představy jak má správný muž či žena vypadat, jak se má chovat, co má cítit a jak má myslet. Tyto představy jsou založeny na předpokladu, že osoba nemá žádné charakteristiky opačného pohlaví, tzn. je ryze mužský, nebo ženský.

---

¹ Pojem Gender použila Irena Smetáčková v Příručce pro Genderově citlivé výchovné poradenství? Otevřená společnost?, o. p. s., Praha 2007

² Související pojmy Genderové stereotypy, Genderové role, Genderová identita, Genderová socializace vysvětluje Irena Smetáčková v 5. kapitole „Genderové rozdíly jako edukační determinanta.“ Oddíl 5. 2. 1. Nový pojem: Gender a 5. 2. 2 Původ rozdílů mezi dívkami a chlapci. Bendl S., Kucharská A: Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie: skripta pro studenty vykonávající pedagogickou praxi 1., nakladatelství Praha Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta, 2008 ISBN 978-80-7290-366-5

³ Genderová výchova objasňuje Irena Smetáčková v Příručce pro Genderově citlivé výchovné poradenství? Otevřená společnost?, o. p. s., Praha 2007

Genderové role představují soubor chování, které okolí očekává od žen a od mužů. Jedná se o ekvivalent sociálních rolí, avšak úzce vázaný na představu ženství a mužství. Jedinci, kteří se svým vystupováním vymykají genderovým rolím, se obvykle setkávají s odmítáním ze strany okolí. Vedle toho, jak si lidé postupně uvědomují očekávání spojená s genderovými rolemi, si budují svoji genderovou identitu.

Genderová identita představuje vědomí sebe sama coby ženy nebo muže. Genderová identita je její/jeho vnitřní pocit, který se může od charakteristik vymezených rolemi do určité míry odlišovat.

Genderová socializace je proces, v němž se jedinec učí společenským normám a hodnotám. V genderové rovině to znamená, že chlapci se učí být chlapci a dívky se učí být dívkami. Tento proces probíhá zejména v dětství na základě očekávání rodičů a blízkého okolí. Dítě se vzhledem ke svému pohlaví učí, co je pro něj vhodné, se kterými hračkami si má hrát, jaké oblečení má nosit, jakou školu a jaké povolání by bylo pro dané pohlaví vhodné, které aktivity a jaké chování jsou mu přiděleny na základě jeho pohlaví. Největší úlohu v genderové socializaci sehrává rodina, dále pak škola, vrstevnické skupiny a média.

V genderově výchově se usiluje o zvýšení rovných příležitostí žen a mužů (chlapců a dívek), kdy se tato oblast výchovy rozděluje do několika částí, z nichž každá řeší jiný druh nerovnosti:

- oblast trhu práce – v zaměstnání (rovné odměňování za stejnou práci)
- oblast školství – vzdělávání (stejné podmínky pro chlapce a děvčata na konci základních a středních škol při volbě povolání)
- oblast rodiny – stejné práva a povinnosti pro ženy a muže při rozdělování práce v domácnosti či výchově dětí

1.2. Společenská očekávání

Společenská očekávání vůči chlapcům a vůči dívkám se liší. Rodiče, vrstevníci, učitelé, ale také média a různé sociální instituce očekávají odlišné chování od dívek a chlapců. Od dětství jsou dívky i chlapci vedeni k tomu, aby očekávání okolí naplňovali. V důsledku toho se do značné míry liší životní styl dívek a chlapců. Jejich zájmy, mimoškolní aktivity či vzdělávací ambice vykazují určité rozdíly.

Od narození se děti učí chovat jako chlapec (muž), nebo dívka (žena). Různé výzkumy ukazují, že rodiče odlišným způsobem přistupují k dětem různého pohlaví. Například se zdá, že pláč děvčat je přijatelnější reakcí na nepohodu než pláč chlapců,

- pokud pláčou dívky, snaží se je rodiče utěšovat
- pokud pláčou chlapci, rodiče je ignorují, popřípadě pronesou výrok typu „chlapci nepláčou“.

Prostřednictvím působení rodičů a širšího okolí si děti vytváří představu toho, jak se chová a jaké vlastnosti má muž, respektive žena. Tuto představu se děti následně snaží svým vlastním chováním naplnit, aby dostaly očekávání okolí.

1.3. Role muže a ženy v minulosti

Ohlédnou-li se v krátkosti za minulostí a začnu od středověku, dovídám se, že žena není schopná rozhodovat sama o sobě. Ve většině případů to není její nižší inteligencí, ale spíše předurčenou charakteristikou osobnosti křehké a labilní, velice náchylné k nerozumným reakcím, emocím a citům. Z těchto důvodů je tak žena v tomto období odkázána rozumnějšímu a v emocích stálejšímu muži a prakticky postrádá osobních práv. Nemá právo vlastnit, nemá právo vykonávat řemeslo, nemá právo účastnit se veřejného života a spolurozhodovat o chodu společnosti. Z čehož tedy vyplývá, že žena nepotřebuje ani vzdělání, které je k veřejným a podnikatelským funkcím nutné.

Dětí v rodinách byl větší počet a nepovažovaly se za hlavní střed pozornosti. Většina dětí se v tomto období nedožila dospělosti. Rodičovskou láskou a péčí bylo obdařeno pouze pár ze zdravých a perspektivně vyhlížejících dětí, v mnoha případech

se jednalo o starší chlapce. Chlapcům rodiče platili vzdělání od základního až po studium univerzitní, dívky zůstávají negramotné, a to i ty z vyšších společenských vrstev.

Ve feudální společnosti v rodině nevolníka byla práce i postavení ženy a muže stejně důležitá. Oba se museli v zájmu přežití společně podílet na výrobě a současně být schopni do značné míry jeden druhého zastoupit. O potomky se starali prarodiče, nebo ostatní osoby náležející k rodině. Neměli nárok na vzdělání, ale měli prakticky stejné ekonomické postavení.

Během století se postavení mužů a žen odvíjelo od jejich sociálního původu a pohlaví. Přesto se však mohli vzdělávat pouze muži a ženám byl vstup do vzdělávacích institucí přísně zakázán. K výrazné změně u nás došlo na přelomu 18. a 19. století, kdy nástupem feminismu nastal velký zlom v roli muže a ženy. V této době bylo podporováno vzdělávání žen, aby byly schopné vychovávat a vzdělávat novou generaci v rodném jazyce. Významným propagátorem feminismu v Čechách byl T. G. Masaryk, sehrál důležitou úlohu při podpoře ženského vzdělání ve spolupráci s Marií Palackou, Sofií Podlipskou a Karolinou Světlou. Mezi obhájkyně zaměstnávání a vzdělávání žen patřila i Eliška Krásnohorská. Tato žena v roce 1890 stála u zrodu *dívčího gymnázia Minerva*⁴ (Smetáčková, 2007). Po možnosti získat středoškolské vzdělání začaly ženy bojovat za právo studovat na vysokých školách. První doktorát získaly tři ženy v roce 1901, a to z filosofie, matematiky a medicíny.

V roce 1920 získaly ženy v Československé republice volební právo. Během komunismu nastoupily ženy hromadně do práce, měly právo na potrat, rozvod a vznikaly zde hromadně školky a školní jídelny. Bohužel ženám zůstávala nadále druhá role domácnost, zodpovědnost a péče o děti. Muži byli stále hlavním zdrojem obživy a hlavou rodiny.

Po svržení komunismu se začaly opět pozvolna projednávat názory o ženských právech a objevovala se zahraniční literatura. Gender studies se začaly přednášet na univerzitách.

---

⁴ Dívčí gymnázium Minerva (Bahenská, 2005), Irena Smetáčková Příručka pro Genderově citlivé výchovné poradenství? Otevřená společnost?, o. p. s., Praha 2007

Ve společenském postavení, kde jsou pro ženy a muže předepsané určité role, které od nich okolí očekává a které musí splnit, se považují za nevýhodné. Na striktní dodržení genderových rolí ve společnosti pak doplácí nejen ženy, ale i muži. Stačí si připomenout určitou diskriminaci otců po rozvodu, kdy děti byly v 90% svěřovány do péče pouze matkám. Muži tuto skutečnost nesli velmi těžce a vše dávali za vinu tolik projednávanému feminismu.

Na přelomu 20. a 21. století nastupuje nová doba a s ní i nové role. V dnešní době většina mužů prosazuje svobodnou volbu rolí v rodině. Tedy aby muži i ženy zastávali úlohy pečovatelů i živitelů čistě podle toho, jak se dohodnou. Společnost, ve které dnes žijeme, je vůbec první v historii, kde se rozdílly mezi rolemi obou pohlaví vyrovnávají. Dalo by se říci, že už prakticky vymizelo rozlišení „ženské“ a „mužské“ práce. Také v chování a oblékání je toho jen velmi málo, co musí pouze muži nebo pouze ženy dodržovat. Nutno však podotknout, že ve většině případech, se o děti a domácí krb jsou ochotni starat jen mladší pánové.

V současnosti si již pojem feminismus vykládá spousta mužů a žen různým způsobem. Pokud se nad tímto pojmem zamyslím, obecně jej chápu jako možnost svobodného rozhodování a určování vlastního života, na které mají obě pohlaví stejné právo. Toto právo platí i při zakládání rodiny, výchově dětí, sebevzdělávání, či právu na své mimopracovní aktivity. V otázce rovnoprávnosti mezi pohlavími nejde o to, kolik procent žen je ve vysokých funkcích, ale jaké mají šance se věnovat své práci v takové míře, jaké by si přály.

2. Kuchařské umění a hotelnictví

Umění kuchařské se dá vyjádřit také jako kulinářské, neboli gastronomie, což značí vědu o žaludku. V širším smyslu nikoli jen umění přípravy jídel a jejich aranžování, nýbrž i jejich konzumace.

Gastronomovým cílem je učinit z přípravy a konzumace jídla akt kultivovaný. Gastronom by měl dokázat svým uměním povýšit stravujícího se člověka na ušlechtilou bytost, která se nejen zasytí, ale povzbudí ostatními smyslovými orgány svůj apetit.

Proto za základní složky kuchařského řemesla můžeme označit:

- kultivaci chuti pokrmu
- kultivaci vzhledu pokrmu
- kultivaci vůně pokrmu
- kultivaci prostředí, v němž je pokrm podáván

Hotelnictví je odvozeno od slova hotel, což je zpravidla větší podnik zařízený na přechodné ubytování. Struktura hotelnictví je považovaná za celek více služeb v jednom poskytovaná hostům.

Každý hotel vlastní recepci, kde se recepční starají o ubytování hostů. Další služba pokojská, zodpovídá za čistotu pokojů a plní úkoly s touto činností spojené. Součástí každého hotelu je restaurace ta plní úlohu jak společenskou, tak stravovací. Zde se má host cítit příjemně v příjemném prostředí a má se oddat péči kuchařů, obsluhujícího personálu číšníků a servírek.

2.1. Ženy a muži v historii gastronomie

Ke genderovým aspektům žáků oboru kuchař-číšník patří i seznámení s historií gastronomie a účasti žen a mužů v tomto kulinářském umění.

O způsobu přípravy jídel se můžeme dočíst nejenom v rukopisných poznámkách, ale už i v tištěných knihách. První a pravděpodobně jediný dochovaný výtisk kuchařky, byl vydán tiskařem Severinem mladším na začátku 16. století. Kuchařka byla tištěna na pevném papíře a na 92 listech bylo uvedeno asi 400 tzv. krmí. Dnes je uložena v knihovně Národního muzea v Praze.

Tato kuchařka byla nalezena více než šťastnou náhodou, neboť bychom dnes měli za to, že první českou kuchařskou knihu sepsal a vydal roku 1591 alchymista Bavor mladší Rodovský z Hustiřan. Bavor byl znám jako český alchymista, který roztrpčen nad svými neúspěchy přesedlal na gastronomii a sepsal vynikající dílo „Kuchařství, to jest knížka o rozličných krmích, kterak se užitečně s chutí strojiti mají“.

Autor této knihy se holedbá, že dosud nikdy v českém jazyku podobné knihy nebylo. Srovnáním však vychází najevo, že knížku vydanou u Severina mladšího znal, neboť z ní čerpá a přejímá mnohé návody.

Pro dějiny kuchařství konce 16. století je důležitý rukopis první ženy Polixeny z Lobkovic, rozené z Pernštějna, která vydala českou kuchařskou knihu. Jádrem jsou recepty šlechtické kuchyně na sladkosti. O následný rozvoj vaření v panských českých kuchyních svědčí další kuchařské knihy vydané pouze ženami. O úpravě jídel na šlechtických stolech svědčí dochované rukopisy, pravděpodobně v základu opisované z původní předlohy, rukopisné knihy pro kuchyně šlechtické, ze začátku 17. století.

Nejvíce publikovanou autorkou kuchařských knih s typicky českými pokrmy byla Magdalena Dobromila Rettigová. Sepsala Domácí kuchařku vydanou poprvé roku 1826. Tato dodnes populární kniha pak opakovaně vycházela dalších více než sto let. V roce 1890 byla první sbírka kuchařských předpisů pod názvem *Česká škola kuchařská* prakticky vyzkoušena ve škole. Tato první škola zaměřená na kuchařské umění, byla zřízena na počest 100. výročí narození M. D. Rettigové.

Mohlo by se zdát, že kuchařskému řemeslu dominují ženy. Historie však vypovídá, že na zrození prvních kuchařských knih se podíleli především muži. Bohužel nikde se nedovídáme, zda také pokrmy vařili, nebo se na praktické části podílely ženy a muži podle jejich výrobků sepisovali patřičné technologické postupy. Na zřetel bychom mohli vzít skutečnost, že autory kuchařských knih byli ve velké míře alchymisté a ženám byl do jejich dílen vstup odepřen.

2.2. Ženy a muži v historii hotelnictví

Potřeba nalézt ubytování a stravování při cestování, nebo pobytu mimo vlastní dům provázela lidi již od starověku. Již tehdy lidé museli cestovat za obchodem, nebo byli nuceni k cestám z existenčních i náboženských důvodů. Právě z těchto důvodů můžeme odvodit, že cestovali muži s ženami společně, za předpokladu nenavrácení se na původní místo. První zmínky o cestovatelích a uspokojení jejich potřeb byly zaznamenány z doby kolem r. 2000 př. n. l. Tehdy nastal rozvoj městských komunit, které vyrůstaly uprostřed zemědělských oblastí. Mezi městy a zemědělskými usedlostmi vznikaly udržované cesty a podél nich zastavení, kde si mohl unavený cestovatel odpočinout.

Od 8. století př. n. l. jsou za oficiálně první cestovatele označeni Řekové. Všude na pobřeží Středozemního moře se nacházela Řeky kolonizovaná města, ve kterých vládla stejná řeč i podobný životní styl. Mezi řeckými městy až na Sicílii, do afrického Kartága nebo Egypta panovaly rušné obchodní styky. Cestovali v podstatě pouze správci statků, obchodníci, nebo úředníci vysoce společensky postavených pánů. Tito pověřeni muži hojně využívali na svých cestách ubytovací budovy. Nejen z důvodu odpočinku, ale hledali i jisté rozptýlení v podobě hudby, rozličného jídla, či rozmluv s jinými lidmi a nabývali tak nové informace.

Ceny v hostincích za vlastní ubytování nebyly příliš vysoké a hostinští spíše spoléhali na doplňkové služby, kterými si zvyšovali zisk. Z tohoto období není žádný záznam, že byly hostince rozlišovány podle vyšších cenových kategorií. Lze tedy předpokládat, že kvalita ubytovacích zařízení a jejich služeb se ničím nelišila. Jsou také dochovány zmínky o hostinských jako mužích. Titul hostinská pro ženu, byl pouze odvozen od svazku manželského uzavřeného s majitelem hostince. Ženy pracující pro majitele ubytovacího zařízení tzv. pomocnice, musely vykonávat všechny ostatní činnosti spojené s chodem podniku a neměly žádná práva.

Výrazný pokles tehdejšího ubytovacího standardu nastal v dlouhotrvajícím období mezi 12. až 17. stoletím. Města, která se stávají ohnisky výroby a středisky trhu, ožívají cestovním ruchem. Vedle výměny zboží mezi městem a venkovem se začíná rozvíjet dálkový obchod.

Na cesty se mohli však vydávat jen obyvatelé svobodných měst a to jak ženy, tak muži. Zatímco převážná většina venkovského obyvatelstva byla připoutána feudálními svazky k jednomu místu. Kláštery nebyly schopny přijímat zvýšený počet cestujících, a proto před branami měst vznikaly zájezdní hostince. V zájezdním hostinci mnohdy zbylo pro kupce jen primitivní lůžko v temné světnici a musel mít s sebou i vlastní nůž a lžici. K zájezdnímu hostinci patřilo i malé hospodářství, které poskytovalo základní potraviny pro hosty. Většinou se podávala masa vařená, kašovitě pokrmy a chléb, jídlo připravovala vždy žena a muž obsluhoval hosty.

Ve městech byli hostinští organizováni v cechu a jejich počty byly omezeny. Držení hostinského povolení se dědilo a bylo právoplatným majetkem rodů. Žena měla právo na hostinské povolení pouze v případě, že se o dědictví nehlásil žádný příbuzný jejich rodu mužského pohlaví. Zrod hotelu, který známe dnes, spadá do druhé poloviny 19. století. I tehdy zůstávalo cestování s ubytováním výsadou obchodníků a zámožných vrstev, zvláště v Evropě.

Téměř všechny hotely se stavěly nedaleko nádraží, aby byly pro unavené cestující co nejbližší. V těchto hotelech byl již dostupný základní komfort tehdejší doby. Městské a živnostenské úřady přísně dbaly, aby byla dodržována všechna nařízení o hygieně. Úřední věstníky dopodrobna uváděly i požadavky na personál, jeho způsobilost, a dokonce i skladba podávaných nápojů podléhala zvláštním povolením za účelem zdanění. Hoteliérství bylo koncesovanou živností, kterou mohly obdržet osoby mravně a odborně způsobilé. Živnost hoteliérství mohl provozovat nejen muž, ale i žena, pokud splňovala koncesní podmínky.

2.3. Obor „kuchař – číšník“ z hlediska tenderu

V gastronomickém oboru se často setkáváme s tituly šéfkuchař, vrchní číšník, hoteliér, což je v této oblasti zcela přirozené. Pokud se chceme zabývat otázkou, proč je tak málo žen na nejvyšších postech tohoto gastronomického umění, musíme vzít na zřetel, že tato práce vyžaduje určitou psychickou a tělesnou odolnost. Je také velmi časově náročná, člověk musí být připraven pracovat do pozdních hodin, o svátcích a víkendech.

Tyto skutečnosti jsou především vnímané ženami. Je patrné, že žena jako profesionálka gastronomickém oboru, má jinak srovnaný žebříček priorit nežli muž profesionál.

Žena upřednostňuje jako větší prioritu rodinný život spojený s výchovou dětí před budováním kariéry. Muže naopak v prvním případě pohlí gastronomie umění natolik, že se stává jeho životním partnerem i zábavou. V druhém případě se snaží nejprve vybudovat kariéru, a až poté je připraven založit rodinu. Jsou i takové případy, kdy muži bez výčitek svědomí opouštějí své děti a mezi kolébkou a střední školou je někdy téměř nevidí. Proč by to měly a chtěly dělat ženy?

Další aspekt ukazuje, že žena se většinou bojí s potravinami experimentovat. Přiklání se raději k osvědčeným receptům, metodám či zaběhlému systému. Oproti tomu muži nepreferují stereotypní práci. Svoji kreativitou, sebevědomím, uměním a fyzickým výkonem dodávají této profesi určitý umělecký rituál. I přes tyto mužské odborné kvality má žena větší smysl pro pořádek, dává si záležet při přípravě jídel i prostírání, má cit pro detail a precizní práci. Z těchto důvodů ženy vynikají na pozici cukrářek, ve studené kuchyni, nebo jako aranžérky při přípravě slavnostních tabulí či banketů.

Z hlediska genderu se pracovní role muže a ženy v gastronomii prolíná. Náročné podmínky na pracovišti upevňují kolektiv a člověka donutí naučit se spoléhat jeden na druhého. Bez spolupráce to v oboru gastronomie nefunguje a je velice příjemné, když muži společně s ženami dokážou být v tomto povolání úspěšní.

2.4. Stravování žen a mužů

Ve stravování se ženy a muži velmi odlišují, což je dáno rozdílnými tělesnými dispozicemi. Muži mají jiný metabolismus oproti ženám, tj. rychleji spalují tuky, také silněji vnímají slanou chuť v ústech. Ženy naopak silněji vnímají hořkou chuť a více upřednostňují sladká jídla, jsou vybíravější v pokrmech a lépe vnímají chuť jídel.

Ženy potřebují jinou životosprávu nežli muži a každému vyhovují jiná výživová doporučení. Ženy i muži mají různé názory a nároky na skladbu jídelníčku, rozdílná je i jejich představa o úpravě pokrmu na talíři včetně servírování. Převážnou většinu žen potěší pozvání do příjemných hotelových a restauračních zařízení, kde se nechají hýčkat

obsluhujícím personálem. Důvodem je především únik ze všednosti každodenního shonu, estetičnost prostředí, rozmanitý výběr jídel a v neposlední řadě kreativita kuchaře při aranžování pokrmů. Ženy se při výběru jídla zaměřují na zdravou výživu a kalorickou hodnotu pokrmu. Upřednostňují méně tučná masa, ryby, drůbež, různé druhy zeleniny, mořské řasy, čerstvé i sušené ovoce, luštěniny, obiloviny, mléčné výrobky a nebojí se ochutnat různé druhy mořských plodů. Na čem ženy nejvíce hřeší, jsou sladké pochoutky, kterými dokáží zajídat stres nebo smutek. Ženy si každé jídlo umí vychutnat všemi smyslovými orgány a pomalu jej zkonsumovat. Dokáží také ocenit odbornou práci kuchařů a obsluhujícího personálu.

Naopak jídelníček mnoha mužů dokáže být velmi stereotypní a obyčejný. Stravují se nejraději v domácím prostředí, nebo ve stravovacích podnicích s rychlým občerstvením. Většina mužů upřednostňuje sytá masitá jídla, nejlépe hodně kořeněná, živočišné tuky, kynuté přílohy nebo majonézové saláty, rybám a zelenině se muži zpravidla vyhýbají.

Převážný počet mužů nemá dostatek času jídlo pomalu zkonsumovat a v klidu si jej vychutnat. Bývá to často způsobeno pracovním tempem, kdy přes den stravu odbudou pečivem a uzeninou a teplé syté pokrmy si vychutnávají až ve večerních hodinách. Pro muže není podstatná estetická úprava pokrmu na talíři, důležitost přikládají dostatečné porci a dobré chuti samotného jídla.

Tyto odlišnosti ve stravování mezi ženami a muži však nejsou jednoznačné. Jsou ženy, které mají na skladbu jídelníčku svůj názor a nehodlají se zabývat zdravou výživou, a najdeme muže, kteří jsou vegetariáni. Pravdou je, že ženy i muži jsou jedinečné a odlišné bytosti.

3. Gender v procesu vzdělávání

Gender v procesu vzdělávání na středních odborných učilištích značně ovlivňuje náhled žáků a žákyň na celou školu. Přístup školní instituce a pedagogů k rovným příležitostem chlapců a dívek má velký vliv na výběr učebního oboru. Každý vyučující by měl poskytnout možnost svobodného vyjádření jak chlapcům, tak dívkám a zároveň mít rovný přístup k řešení problémů u obou pohlaví.

Genderový postoj pedagogů současně ovlivňuje studijní výsledky žáků a žákyň, tj. zda žáci a žákyň setrvávají ve studiu a zdárně zakončí studium výučním listem.

3.1. Náhled na žáky, pedagogy a školství

Různé úhly pohledu v oblasti pedagogiky upozorňují na to, že školní realita je silně ovlivněna genderovými stereotypy. V některých případech se stále ukazuje, že mnozí vyučující mají sklony během výuky ke komunikaci především s chlapci. Častěji než dívky chlapce vyvolávají a snaží se je více zaujmout a vtáhnout do výuky, neboť potřebují z důvodu kázně usměrnit jejich chování. Dívky pak pro své mírnější a klidnější chování zůstávají mimo hlavní zájem pedagogů a postupně si osvojují pasivnější postoj ve výuce.

V případě předmětů ve výuce dívky podléhají ve větší míře než chlapci strachu ze svého selhání, z neúspěchu a v důsledku toho často nedokáží reálně odhadnout své schopnosti. Sebepodceňování u dívek vede mnohdy k tomu, že ustupují před úkoly, které vyžadují jiné než naučené (známé) postupy, zatímco chlapci podobné úkoly vnímají jako výzvy.

Náhledem na vznik učitelského povolání zjistíme, že tato profese byla výhradně mužskou doménou. Teprve po 2. světové válce začalo být vnímáno učitelství jako ženské povolání. V současném učitelském povolání výrazně dominují ženy. Zastoupení žen ve školství není rovnoměrné, ale liší se podle stupňů a typů škol. Nejvyšší podíl žen je v mateřských školách a postupně klesá přes základní a střední školy až po školy vysoké, kde převažují muži - především na školách s technickým zaměřením.

Vzhledem k současnému vývoji školství získávají školy větší pravomoci ve výběru učebnic, učiva, pomůcek či podpory studentských aktivit a vyučující má tak možnost čerpat materiál k výuce dle vlastního uvážení, anebo praktických zkušeností.

Také vedení škol je v dnešní době z větší části zastupováno týmem lidí odlišného pohlaví, aby nedocházelo k znevýhodňování jejich postavení spojeného s činnostmi školy s ohledem k vyučujícím a žákům (např. je-li ředitelem a zástupcem muž, může neúměrně věnovat finanční částky podpoře hokejového družstva). Všeobecně se dá říci, že školský systém u nás zaručuje rovný přístup chlapců a dívek ke vzdělání.

3.2. Psychologické rozdíly obou pohlaví

Biologické rozdíly mezi chlapci a dívkami jsou pokládány za přirozené. Na psychologických rozdílech se podílí více faktorů, například vrozené dispozice, rodina, socializace, či odlišná společnost. Na středním odborném učilišti se setkáváme s dívkami a chlapci v období adolescence. Období adolescence vnáší do procesu vzdělávání změnu v motivaci k učení ze strany žáků a žákyň. Oblíbenost výuky se liší podle toho, zda je vyučovaný předmět baví, či nebaví. Rozhodující je vztah k učitelům, kdy dospívající žáci jsou velmi kritičtí k požadavkům vyučujícího pedagoga.

Dívky v období adolescence mají převážně důvěru v pedagoga muže a k vyučující ženě nebyvají příliš tolerantní. Dívky v hodinách praktické výuky usilují o rovnoprávné rozdělení pracovních úkolů a rovnoprávnou diskusi, kde mohou projevit svůj vlastní názor, případně jej prakticky realizovat. Přemýšlejí o důležitosti vyučovaných předmětů a o tom, zda vyučovaný předmět bude v budoucí profesí přínosem.

Chlapci v období adolescence naopak důvěřují pedagogu - ženě a učitele - muže akceptují převážně jako autoritu. Chlapci v hodinách praktické výuky předvádějí určitou soutěživost a fyzickou obratnost při realizaci pracovních úkolů. Tato vlastnost je jim přisuzována od dětství, kdy byli chlapci více podporováni ve fyzických aktivitách. V zaměření na budoucí povolání bývají chlapci konzervativnější a preferují výlučně mužské profese.

V období adolescence si dívky a chlapci vytváří vlastní identitu, biologicky a psychicky dozrávají a nejsou zcela připraveni se osamostatnit. Na základě těchto faktorů

řeší zdánlivé neúspěchy ve studiu, či neshody v rodině útekem z domova, přerušáním studia, nebo předčasným sňatkem, což se jim zdá v dané situaci jako sociálně únosné řešení.

3.3. Žákovské představy o profesních rozdílech obou pohlaví

Zkoumáním žákovských představ o rozdílech obou pohlaví se projevuje již při výběru budoucího povolání. Většina žáků se řídí genderovou socializací, ve které rodinná výchova hraje velmi důležitou roli. Tato skutečnost současně s nedostatkem informací způsobuje, že rozhodování o dalším studiu často probíhá v rychlosti, neznalosti a nahodilosti.

Názory chlapců a dívek se v mnohém liší. Chlapci si nepřipouštějí, že se v dnešní době mohou přihlásit na obor „kadeřník, či „vizážista“. Z jejich pohledu je to profese čistě ženská, která nevyžaduje sílu a charakterem nevypovídá o mužnosti. Zatímco některé dívky se klidně hlásí na obor „automechanik“, nebo „opravář“, protože to, co zvládnou chlapci, dokážou i ony. V podstatě ostatní dívky přemýšlely o budoucím povolání genderově stereotypně.

Navzdory tomu názory žáků vykazovaly určitou vnitřní nesourodost. Ve většině případů žáci odmítali vidět rozdíly mezi ženami a muži a přikláněli se k názoru, že každá lidská bytost potřebuje individuální přístup. Na druhou stranu vyjádřili názor, že dívky by se měly rozhodovat pro ženské profese a chlapci pro mužské profese. Tyto žákovské představy prokazují určitou rozpačitost ve výběru budoucího povolání, především u citově slabších jedinců, kteří se stěží ztotožňují s genderovou identitou.

3.4. Projevy „genderu“ v praktické výuce

V praktické výuce preferuji citlivý přístup k děvčatům a chlapcům, a proto se zaměřuji na sestavování smíšených skupin žáků a dohlížím na vyváženost komunikace mezi chlapci a dívkami. V některých případech, kdy dominuje ve skupině dívka či chlapec, jsem nucena taktně zasáhnout a upozornit na rovnocennost a stejnou úroveň práce.

Každé skupině na začátku pracovní doby přidělím úkol týkající se hlavního jídla uvedeného na jídelním lístku, což je uvařit jeden druh pokrmu, případně upéct moučník, a to včetně přípravných a předběžných prací týkajících se samotné tepelné úpravy. Při čištění zeleniny, krájení nebo obalování masa, zadělávání těst pracují všichni společně ve skupině a nestává se, aby chlapci nečinně sledovali dívky a naopak dívky chlapce.

Skupiny žáků si společně nacvičují a osvojují činnosti při zpracování potravin, aranžování pokrmů na talíře včetně výdeje hotových jídel, kde rozvíjí své motorické dovednosti a uplatňují kreativní schopnosti. Snažím se, aby výuka probíhala bez větších střetů mezi dívkami a chlapci.

I při výkonu méně oblíbených prací, např. mytí nádobí, úklidu jídelny, nebo stírání podlahové krytiny dochází ke střídání chlapců a dívek tak, aby si všichni danou práci vyzkoušeli. Samozřejmě i já jako pedagog ve snaze osvojit si gendera a vyhnout se genderovým stereotypům mám někdy snahu rozhodnout se pro dívky při úklidových pracích v domnění, že práci vykonají lépe než chlapci, při samotném výkonu vaření zase více věnovat pozornost chlapcům, neboť se mi zdají být zručnější a jistější. Ukázalo se, že chlapci v totožné činnosti mají stejné předpoklady jako dívky a dívky dokáží pracovat dobře jako chlapci.

Naopak na obsluze se již objevují viditelné známky motorických a psychologických odlišností mezi chlapci a dívkami. Tyto odlišnosti jsou patrné ve smyslu přípravy pracoviště před provozem, prostírání slavnostních tabulí a samotné obsluze hostů. Dívky provádějí aranžování pečlivěji a kladou větší důraz na detail úpravy ubrusu a prostírání inventáře. Také jim spíše vyhovuje jemná práce při dekoraci a lépe dbají o samotnou úpravu společného prostředí. Ukázalo se, že při samotné obsluze jsou dívky nejisté a vykazují určitou stydlivost při komunikaci s hosty.

U chlapců jsem zjistila, že příprava provozu, dekorace a prostírání inventáře není až tak oblíbená činnost. Ovšem při obsluze předvedli chlapci motorickou dovednost při nošení jídel hostům a také komunikační zdatnost v kontaktu s hostem. I přes tyto poznatky je mým cílem dívky i chlapce naučit co nejvíce z gastronomického umění a snažit se vyhnout genderovým stereotypům.

Tyto poznatky se týkají i chování chlapců a dívek a kázně na pracovišti. V pozici učitelky se na pracovišti praktické výuky setkávám jak s temperamentnějšími chlapci, tak s živějšími dívkami. Pokud řeším kázeňský přestupek, neberu ohled na to, zda se jednalo o dívku, nebo chlapce. Z hlediska zvladatelnosti, pro mne jako pedagoga, nastává stejný problém, který musím s genderovým přístupem vyřešit. Proto je mým cílem soustavně rozvíjet a používat genderově citlivý způsob vedení výuky a výchovy v hodinách odborného výcviku a být objektivní k oběma pohlavím.

3.5. Genderový aspekt středních odborných škol

Školský systém by se měl zabývat, vedle vzdělávacího a výchovného úkolu, také otázkou genderu a podporovat rovné příležitosti žen a mužů pedagogů, žáků a žákyň na všech typech škol. Na středních školách, kde je více typů studijních i učebních oborů, umožnit dívkám a chlapcům se svobodně rozhodnout, jakému studijnímu nebo učebnímu oboru se chtějí v budoucnu věnovat. Žákem nebo žákyní vybraný učební, či studijní obor by neměl být ovlivněn genderovým stereotypem. Žáci by měli být školou vedeni a vychováváni tak, aby docházelo k jejich individuálnímu rozvoji, předpokladům a vytvářením vhodných podmínek ke studiu.

Pokud uvedu příklad z praxe, učební obor „kuchař-číšník“ je v současnosti velmi ovlivněn genderem, kde již nemůžeme jednoznačně určit, zda se jedná o ženské, či mužské povolání. Zaměříme-li se například na obor „automechanik“, je patrné, že u tohoto oboru doposud převládají genderové stereotypy. Přesto znám případ, kdy do střední odborné školy na učební obor „automechanik“ se přihlásila dívka, která byla bez problémů přijata, úspěšně absolvovala závěrečné zkoušky a získala výuční list v oboru automechanik. Od kolegů učitelů teoretické i praktické výuky jsem se dozvěděla o jejím bezproblémovém začlenění mezi chlapce a precizní práci na odborném výcviku. Dívka vykazovala dobré studijní výsledky, získala si respekt ve skupinové práci mezi chlapci, kde dokonce svou přítomností upevnila morálku a kázeň ve třídě chlapců. Tato skutečnost je dobrým příkladem, jak nabourávat genderové stereotypy nejen na středních odborných školách.

Na všech typech středních odborných škol by měla být pedagogickým pracovníkům poskytnuta dostatečná informovanost ohledně genderové problematiky. Umožnit všem

pedagogickým pracovníkům (jak ženám, tak mužům) rovné příležitosti ve výuce všech vyučovaných předmětů. Práce pedagogických pracovníků by neměla být ovlivněna genderovými stereotypy a například předměty matematiku, informatiku, fyziku, dějepis, jazyky, občanskou nauku, chemii, zdravotní výchovu, odborný výcvik atd. by měli mít možnost vyučovat ženy i muži. Školský vzdělávací systém by měl zajistit zaměstnancům stejné pracovní příležitosti, stejné platové podmínky, učitelům a učitelkám rovné příležitosti a podmínky k výuce s možností dalšího sebevzdělávání. Rovné podmínky při výběrovém řízení na pozici vedení škol, kde rozhodují znalosti, schopnosti, odbornost, vzdělání, nikoli druh pohlaví.

4. Vliv rodiny na budoucí povolání

Důležitou součástí při rozhodování žáků o budoucím povolání je rodina. Ať už přímo nebo nepřímo rodiče působí na celý rozhodovací proces o kariéře dítěte. Podstatný je vliv rodinného prostředí, ve kterém žáci vyrůstají. Významnou roli hraje především vzdělání rodičů, kvalifikace pracovního zařazení, sociální, kulturní a ekonomický status, ale i genderové role v rodině.

Rozeznáváme i několik typů rodinné struktury⁵, jmenujme alespoň čtyři, které určují její velikost (*Holeček, Miňhová, Prunner, 2007*):

- rodina nukleární (dvougenerační – soužití manželů a jejich dětí)
- rodina vícegenerační (soužití s prarodiči)
- rodina úplná
- rodina neúplná (vznikla rozvodem nebo úmrtím)

Velikost rodiny je podstatným faktorem, neboť každý člen rodiny vykazuje při rozhodování o budoucím povolání žáků jinou míru aktivity.

Jinak se bude chovat a komunikovat žena v rodině (matka, babička, sestra) a jinak muž (otec, dědeček, bratr), což významně ovlivňuje sebepoznávání žáků v poznávání světa práce a vzdělávání. Ve většině případů se chlapec rozhoduje vykonávat stejné povolání jako otec a dívky mají za vzor povolání své matky.

V našem státě je také mnoho děvčat a chlapců vychovávaných v dětských domovech. U těchto dětí je prokázána fixace na vychovatele, nebo učitele, se kterými tráví nejvíce času, ke kterým mají důvěru, chodí si k nim pro rady, informace a vyhledávají jejich pomoc. Pro tyto děti jsou učitelé a vychovatelé vzorem i motivací v dalším vzdělávání.

---

⁵ Holeček V., Miňhová J., Prunner P: Psychologie pro právníky, 2. rozšířené vydání, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2007, ISBN 978-80-7380-065-9. Kapitola 24 „Rodina jako sociální skupina“ Str. 313 – 314 „Charakteristika rodiny, její struktura a funkce“ – typy rodinné struktury

4.1. Typy rodinné výchovy ve vztahu k profesi

Otázkou vzdělávání se každá rodina zabývá jiným způsobem a jinak chápe význam vzdělání ve společnosti. Žáci se rozhodují o svém budoucím povolání podle typu rodinné výchovy⁶, ve které vyrůstají (Holeček, Miňhová, Prunner, 2007). Na základě těchto vlivů se rozhodují pro učební obor, nebo střední školu.

Žák vychovávaný demokratickou výchovou je ideálním příkladem pro přípravu potomka na budoucí povolání. Akceptování dítěte, výchova s láskou a pochopení v rodinném vztahu, kde existují jasně daná pravidla, vedou k tomu, že se žáci učí komunikovat na správné sociální úrovni, přiměřené jejich věku a schopnostem. V této výchově je samozřejmá diskuze mezi všemi zastoupenými skupinami pohlaví, bez ohledu na genderové stereotypy.

Pokud se žák vychovávaný demokratickou výchovou rozhodne pro učební obor kuchař-číšník i přes jeho dobré studijní výsledky, které odpovídají spíše studijnímu oboru, je jeho názor rodinou akceptován. Podpora vědomí sounáležitosti s rodinou má kladný výsledek na studijní výsledky žáka.

Žák je ve výuce aktivní, otevřený, tvořivý, ale také emočně vyrovnaný, cílevědomí a má zdravé sebevědomí. Žák se dobře dokáže přizpůsobit práci v kolektivu, umí přijímat kritiku a zvládá komunikaci s učiteli a učitelkami.

Žák vychovávaný autoritativní výchovou je velmi špatným příkladem výchovy. Tato výchova se vyznačuje mnohdy až despotickým dodržováním příkazů rodičů s tvrdými tresty. Rodiče dítě vychovávají bez lásky, jsou nároční, kontrolují a prosazují svoji moc bez ohledu na názor dítěte. Tento typ výchovy je většinou silně založen na genderových rolích v rodině. Na genderových rolích v rodině je založena i komunikace s dítětem určitého pohlaví. Diskuze s potomkem o jeho budoucím povolání je vyloučena.

---

⁶ Holeček V., Miňhová J., Prunner P: Psychologie pro právníky, 2. rozšířené vydání, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2007, ISBN 978-80-7380-065-9. Kapitola 24 „Rodina jako sociální skupina“ Str. 319 – 320 „Typy nesprávné rodinné výchovy a nevhodného přístupu k dítěti“

Pokud rodiče rozhodnou, že žák nastoupí na obor kuchař-číšník, a dítě nemá předpoklady pro tento obor, je například dyspraktik, pak tomu odpovídají i špatné studijní výsledky. Žák díky přísné disciplíně může dosáhnout dobrých výsledků v teorii, ale nikoliv na odborném výcviku. Výsledkem u takového žák je nepřizpůsobivost v kolektivu, ostýchavost, neschopnost vnitřní tolerance, problémy s komunikací a ve společenském životě se bojí prosazovat své názory a vyhýbá se diskuzi s učiteli.

Žák vychovávaný liberální výchovou nazývanou také rozmazlující výchova. Rodiče jsou k dítěti benevolentní, nedokáží mu nic odepřít a kladou na potomka velmi malé požadavky. Tato výchova se vyznačuje nízkým stavem kontroly, sociální zodpovědnosti a rodiče se zastávají žáka za každých okolností.

Pokud se žák rozhodne studovat gastronomii, rodiče dítě ubezpečí o jeho výborném rozhodnutí a výběru nejlepšího oboru ze všech, aniž by diskutovali o jiných možnostech. Takový žák v případě špatných výsledků na tomto oboru svádí vinu na okolí, na učitele, ale v žádném případě nehledá chybu u sebe. Tito žáci jsou neposlušní, mají kázeňské problémy, sobeckost jim překáží zařadit se do kolektivu. Genderovým stereotypům žák nepřikládá význam a v komunikaci s učiteli jedná povýšeně. Chlapec jedná povýšeně s ženou pedagogem a dívka jedná povýšeně s mužem pedagogem.

Při lhostejné výchově rodiče nedbají o své děti a preferují jiné hodnoty. Aktivity rodičů jsou přednější, než výběr budoucího povolání jejich potomků, rodiče nezajímá, s kým se žák stýká a jak tráví volný čas. V takovéto rodině neprobíhá genderová socializace a postoj k pohlaví dítěte je lhostejný.

Ve volbě budoucího povolání se žák rozhoduje samostatně a nevyhledává žádnou radu. Při problémech ve škole a společenském životě odmítá sociální pravidla. Do pracovního kolektivu se nezapojuje v teoretické ani v praktické výuce. Žák je ve škole samotářský, nekomunikativní, v diskuzi s učiteli bývá vzpurný až agresivní.

U žáka vychovávaného výchovou nadměrně starostlivou, tak zvanou "opičí láskou", převládá nadměrně ochranný a starostlivý postoj rodiče k dítěti. Otec i matka dělají všechno "jen pro jeho dobro". Tato výchova je většinou praktikována u starších rodičů, kde přání dítěte je jim často rozkazem bez ohledu na to, zda je potomek mužského,

nebo ženského pohlaví. Rodiče se snaží svojí dobromyslností kontrolovat a řídit kroky svého potomka.

Pokud se v takto vychovávané rodině rozhodne dívka pro obor kuchař-číšník, většinou se jí rodiče snaží rozmluvit tento obor z pozice ochranné. Ze strachu z úrazu na pracovišti, špatného zacházení ze strany hostů na obsluze, nebo z důvodu těžké práce. Pokud by se pro gastronomický obor rozhodoval chlapec, rodiče se jej snaží odradit z pozice přivlastňování, například aby jim syn po studiu neodcestoval za prací do ciziny. Ve škole se pak u žáka projevuje nesamostatnost vykonat daný úkol, je málo tvořivý, závislý na pracovním kolektivu a v komunikaci s učitelem jeví známky podřízenosti. Žák vychovávaný výchovou nadměrně starostlivou se stěží motivuje k určitým cílům, neboť je lhostejný ke svým úspěchům, či neúspěchům ve vyučovacím procesu.

4.2. Komunikace s rodiči

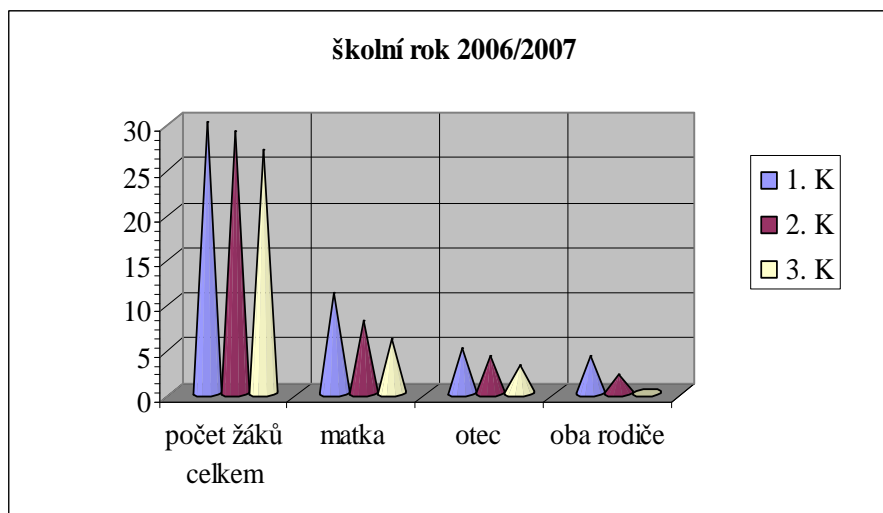
Rodiče žáků a žákyň jsou hlavní a zpravidla velmi vlivnou součástí ve spolupráci se školou. V případě mateřských, základních a středních škol fungují rodiče jako zákonní zástupci dětí a spolurozhodují s nimi, neboť děti v nezletilém věku nemohou o některých věcech samy rozhodovat.

Situace na středních školách je poněkud složitější. Někteří žáci a žákyň se cítí již dospělými ještě před dovršením plnoletosti a dávají to vyučujícím a spolužákům v okolí dosti hlasitě najevo. Zpravidla si neuvědomují, že se mohou svým nevhodným chováním dostat do situace, kdy jejich přestupky musí řešit se školou také jejich rodiče. V těchto případech jsou pak dívky i chlapci nemile překvapeni z jednání školy, což mnohdy vnímají jako jednání nepřiměřené.

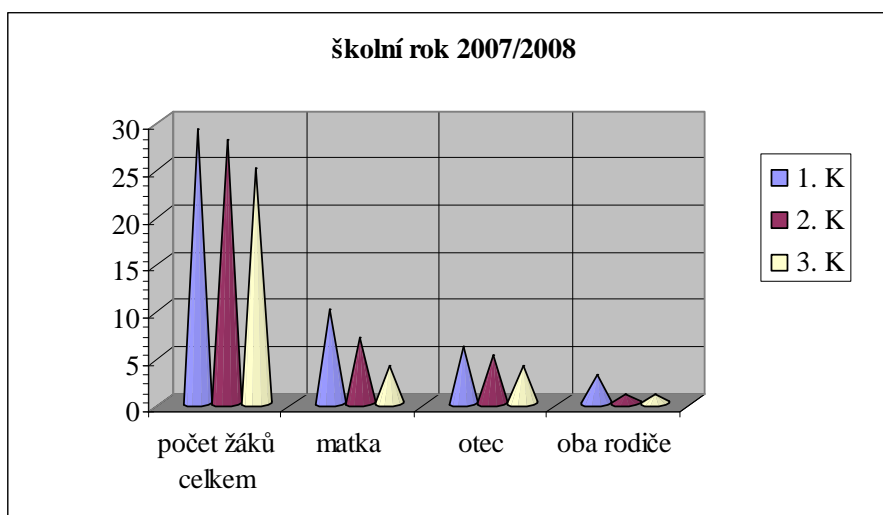
Pohled na společnou výchovu mezi rodiči a školou dokládá každodenní praxe. U oboru kuchař – číšník jsem se pokusila zaměřit na pravidelné schůzky rodičů, kde nejvíce dochází k důležité komunikaci mezi rodiči a pedagogy. Na rodičovských schůzkách jsou rodiče žáků a žákyň informováni o jejich prospěchu, školních aktivitách, školních akcích, vzdělávacích kurzech, o nových projektech a u třetích ročníků nechybí informace k závěrečným zkouškám.

Mé zkušenosti v komunikaci s rodiči během uplynulých let a zájem rodičů z pohledu gendera o své děti jsem znázornila pomocí grafů, které jsem porovnávala v období od školního roku 2006 do roku 2011. Ročníky obor kuchař – číšník jsou označeny 1. K, 2. K, 3. K.

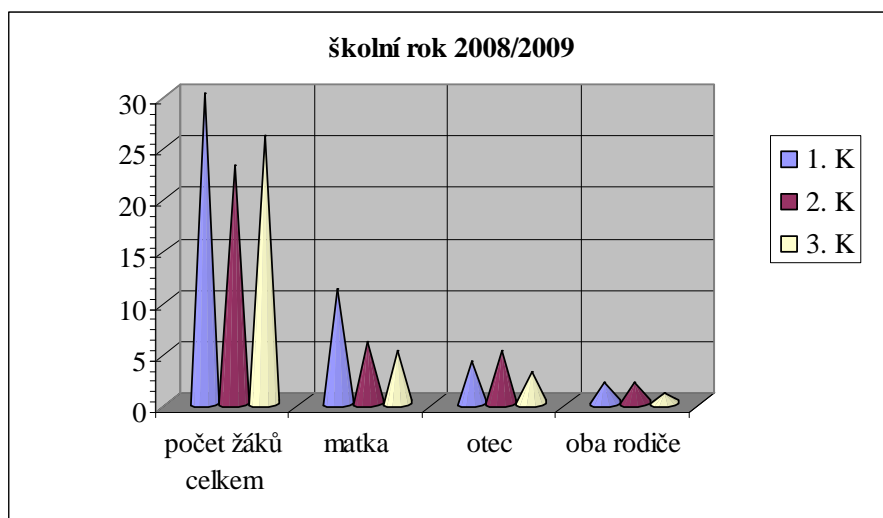
Graf č. 1: Zájem o schůzky rodičů oboru Kuchař-číšník z pohledu gendera

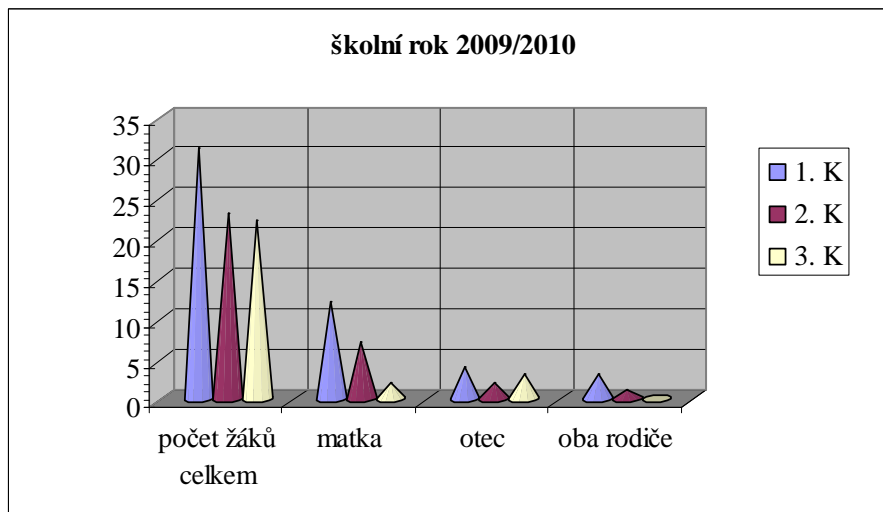
Graf č. 2: Zájem o schůzky rodičů oboru Kuchař-číšník z pohledu gendera

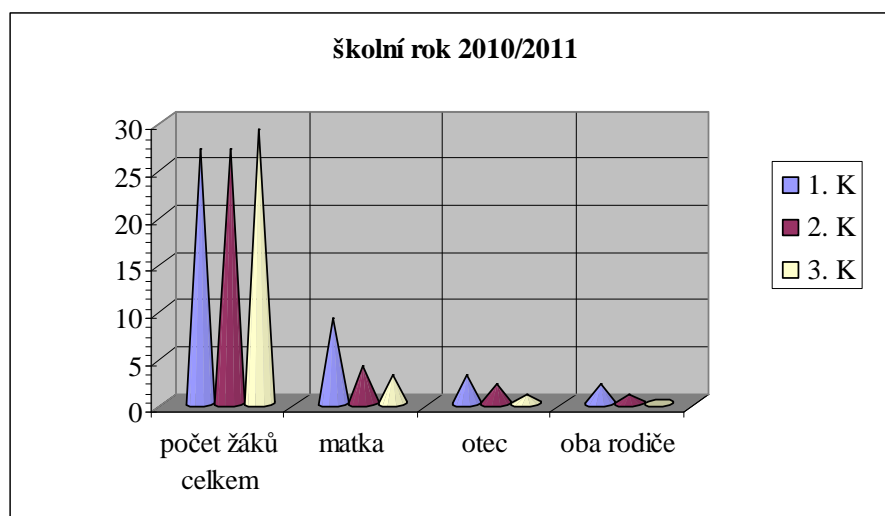
Graf č. 3: Zájem o schůzky rodičů oboru Kuchař-číšník z pohledu gendera

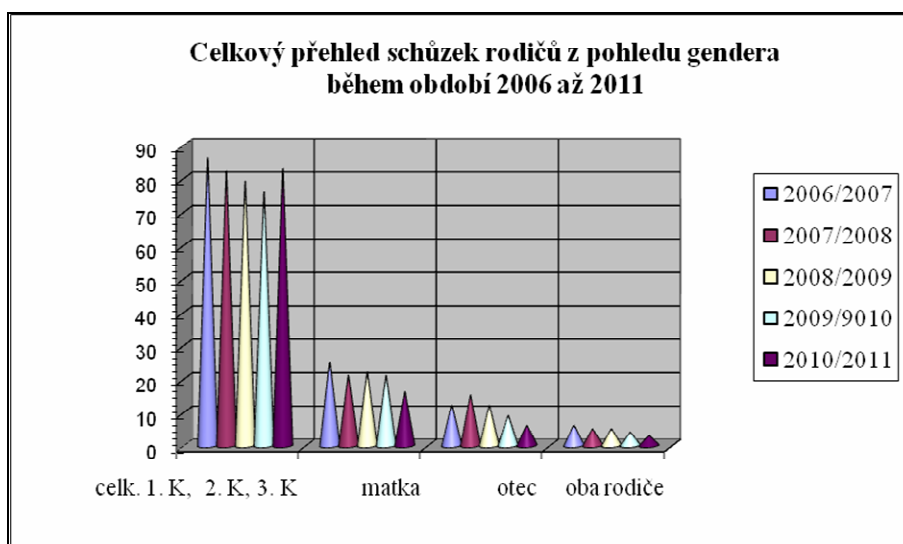
Graf č. 4: Zájem o schůzky rodičů oboru Kuchař-číšník z pohledu gendera

Graf č. 5: Zájem o schůzky rodičů oboru Kuchař-číšník z pohledu gendera

Graf č. 6: Znázornění celkového přehledu a porovnání účasti rodičů na rodičovských schůzkách z pohledu gendera během školních let 2006/2007 až 2010/2011

Grafy znázorňují, že největší zájem o žáka a žákyni na třídních schůzkách má matka, pak otec a oba rodiče se zúčastňují jen velmi zřídka. Grafy také ukazují návštěvnost rodičů podle ročníků, kdy největší počet rodičů navštěvuje školu u 1. K, jelikož se rodiče seznamují s prostředím, ve kterém bude jejich potomek trávit nejvíce času, a získají všechny informace ohledně studia. U 2. K účasti obou pohlaví klesá

a u 3. K je návštěvnost rodičů minimální. Z hlediska informací u 3. Ohledně závěrečných zkoušek, které učitelé na třídních schůzkách chtějí rodičům poskytnout, je malý zájem rodičů důvodem k zamyšlení.

Je také patrné, že se během období 2006 až 2011 zájem rodičů obou pohlaví v komunikaci se školou snižuje. I přes velkou snahu ze strany školy, aby se informace o přesném datu konání třídní schůzky dostaly k rodičům žáků a žákyň v dostatečné míře a více prostředky, je návštěvnost rodičů nízká.

V současné době bývá nejčastější příčinou v komunikaci se školou přílišná zaměstnanost obou rodičů. Velký problém nastává ze strany zaměstnavatelů, kteří nechtějí uvolňovat rodiče žáků ze zaměstnání, neboť rodičovskou schůzku nepovažují za nutnou překážku v práci. Tuto situaci jsem nejvíce zaznamenala u rodičů samoživitelů.

Další příčinou, se kterou se ve vzdělávacím procesu můžeme setkat, je, že žák/žákyně dovršili 18 let a rodiče (matka i otec) je ponechali samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za vlastní jednání. Pokud se jedná o silného jedince dívku a chlapce, může to jejich studium pozitivně ovlivnit. V opačném případě dívky a chlapci studium včetně pobytu na střední škole špatně zvládají, popřípadě vyhledávají pomoc u učitelů, učitelek, či vychovatelů, kterým důvěřují.

Pak jsou zde rodiče, kteří neprojevují zájem o své děti vůbec a se školou zásadně nespolupracují. Jedná se většinou o rodiče problémových žáků a žákyň, kdy by komunikace rodičů se školou v některých případech pomáhala danou situaci řešit.

EMPIRICKÁ ČÁST

5. Cíl výzkumného šetření

První část výzkumu jsem věnovala předčasnému ukončení studia žáků a žákyň na oboru kuchař – číšník / kuchařka - servírka a prospěchovým rozdílům mezi chlapci a děvčaty. U této výzkumné části jsem výhradně čerpala z vlastní pedagogické praxe a několikaletých poznatků.

Pro druhou část výzkumu jsem zvolila uzavřenou formu dotazníku, ve kterém chlapci a dívky ze zvolených možností označili vhodnou odpověď dle svého názoru a uvážení. Kvantitativním výzkumným šetřením u prvního dotazníku jsem ověřovala, zda existují mužská a ženská povolání, jaký sdílejí názor chlapci a dívky na toto téma. Dotazník náhodně vyplňovali žáci a žákyně různých studijních i učebních oborů středních škol a odborných učilišť.

U druhého dotazníku jsem se zaměřila na všechny tři ročníky oboru kuchař – číšník na Střední odborné škole a Středním odborném učilišti v Horšovském Týně. Pro potřeby výzkumné části bakalářské práce jsem zvolila uzavřené otázky. Otázky dotazníku byly směřovány na názory, postoje a uplatnění chlapců a dívek v oblasti gastronomie z pohledu gendera. K dosažení tohoto cíle jsem si vytvořila 4 hypotézy.

Hypotéza H1

Chlapci a dívky mají zájem o učební obor.

Hypotéza H2

Gastronomický obor kuchař – číšník / kuchařka – servírka je vhodný pro muže i ženy.

Hypotéza H3

Při rozdělování a plnění pracovních úkolů pohlaví nerozhoduje.

Hypotéza H4

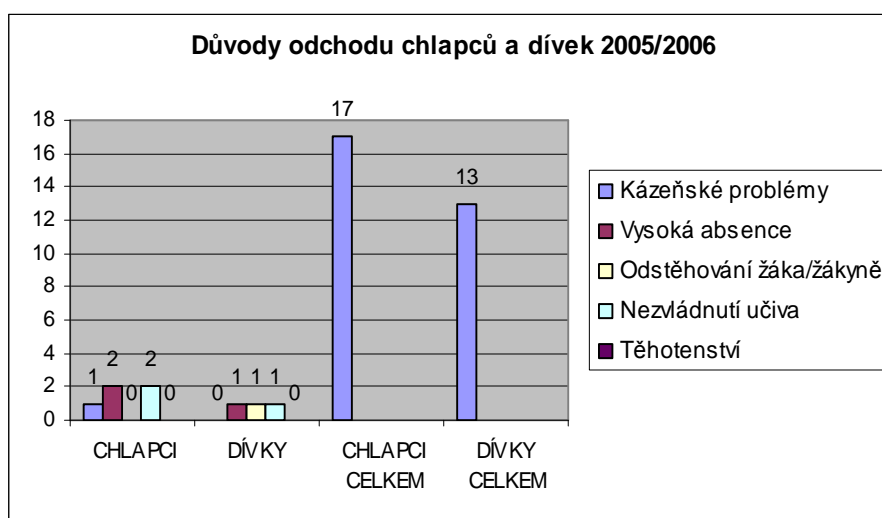
Chlapci a dívky rádi spolupracují ve společném kolektivu a nerozlišují zda, je vyučující odborného výcviku ženského či mužského pohlaví.

5.1. Předčasné ukončení studia žáků a žákyň

V době mé pedagogické praxe jsem se ve vlastním výzkumu zabývala problematikou předčasného ukončení studia žáků a žákyň na oboru kuchař – číšník. Tyto poznatky by měly být důležitou složkou v oblasti výchovy. Praxe ukazuje, že třídní učitelé společně s ostatními vyučujícími a ve spolupráci se školou, výchovným poradcem, učiteli odborného výcviku a rodiči, se snaží o zamezení, nebo alespoň o snížení předčasného odchodu žáků a žákyň z učebního oboru. Bohužel, i přes veškeré úsilí pedagogů motivovat chlapce a děvčata, připravovat je k zodpovědnosti, správné volbě a kladnému vztahu k vybranému povolání, je stále více alarmující, že se nedaří ve větší míře zamezit předčasným ukončením studia.

Na grafech jsem se pokusila znázornit nárůst odchodu chlapců a dívek během vybraných období, školní rok 2005/2006, 2007/2008 a 2010/2011, včetně nejčastějších důvodů ukončení studia.

Graf č. 7: Celkový počet je 30 žáků a žákyň

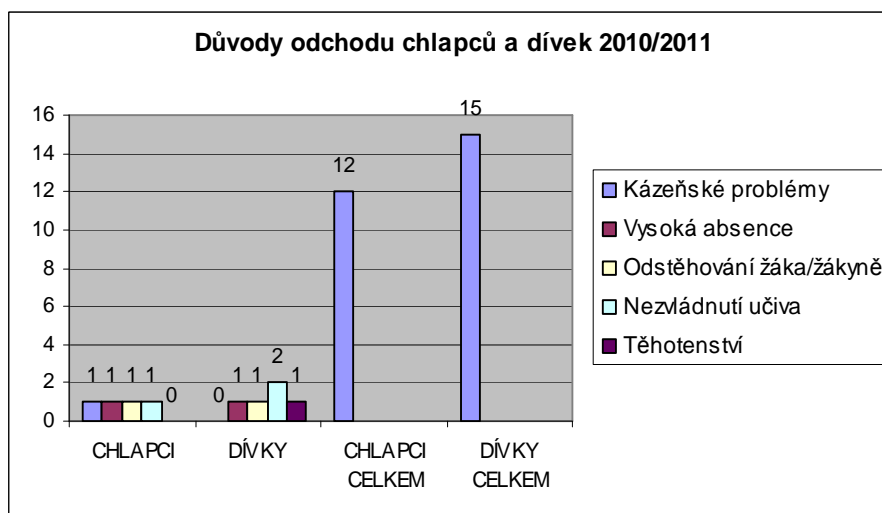
Z celkového počtu 30 žáků a žákyň zjišťujeme, že během tříletého studia odešlo celkem 8 žáků, 3 dívky a 5 chlapců. Vzhledem k vyššímu počtu chlapců ve třídě převládá u dvou chlapců nezvládnutí učiva a u dalších dvou vysoká neomluvená absence a jen u jednoho chlapce se jedná o kázeňské problémy. U dívek z celkového počtu je jeden kázeňský problém, u jedné, nezvládnutí učiva a jedna žákyně se s rodiči odstěhovala a přestoupila na jinou školu.

Graf č. 8: Celkový počet je 29 žáků a žákyň

Zde převažuje počet dívek a z celkového počtu 29 žáků a žákyň odešlo během tříletého studia celkem 6 žáků, 4 dívky a 2 chlapci. Důvody odchodu během tohoto období, vzhledem k celkovému počtu žáků se podařilo částečně snížit. U dívek se jedná o jeden kázeňský problém, jedna vysoká absence a nevládnutí učiva a u jedné dívky bylo důvodem těhotenství. Chlapec, v jednom případě nevládl učivo a ve druhém případě se jednalo o vysokou a neomluvenou absenci.

Graf č. 9: Celkový počet je 27 žáků a žákyň

Během dalších školních období dochází na středních školách ke snižování celkového počtu přihlášených žáků. Od roku 1994 byl zaznamenán velký pokles

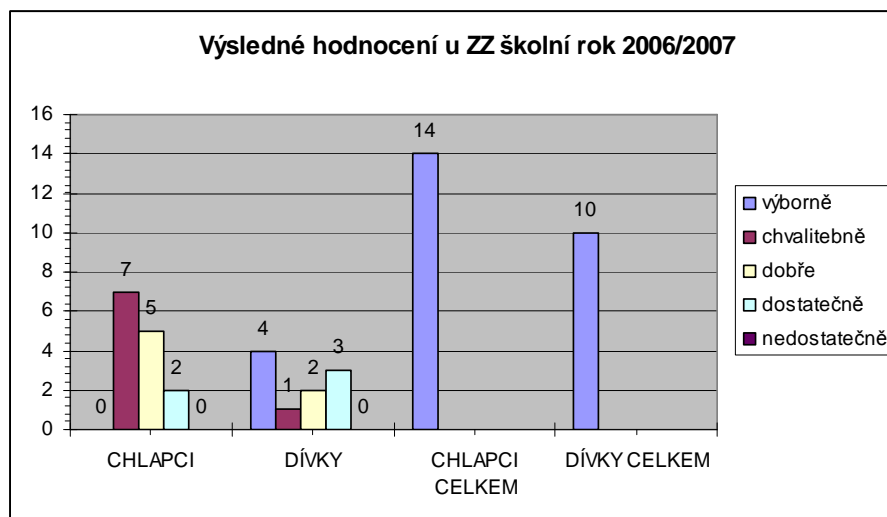
narozených dětí, což se během let odráží na všech školách. Na grafu je znázorněn největší nárůst předčasných odchodů z učebního oboru. Z celkového počtu 27 žáků ukončilo studium 9 žáků, 4 chlapci a 5 dívek. Mimo kázeňských problémů a vysoké absence, je viditelný problém v nezvládnutí učiva.

Během mé pedagogické praxe jsem zjistila, že příčiny nárůstu kázeňských problémů, vysoké absence, či nezvládnutí učiva, jsou dány z velké části nezájmem rodičů o své potomky, rodinnou krizí, nebo ekonomickými problémy v rodině. Ve větší míře se vyskytuje na školách záškoláctví, a v neposlední řadě i menší zájem chlapců a dívek o učební obory.

5.2. Prospěchové rozdíly mezi chlapci a dívkami

Ve své pedagogické praxi jsem měla možnost sledovat i prospěchové rozdíly mezi chlapci a dívkami. Porovnávala jsem školní období 2006/2007, 2007/2008 a 2009/2010, kde jsem zkoumala výsledné hodnocení obou pohlaví u závěrečných zkoušek (označeno **ZZ**) oboru kuchař – číšník.

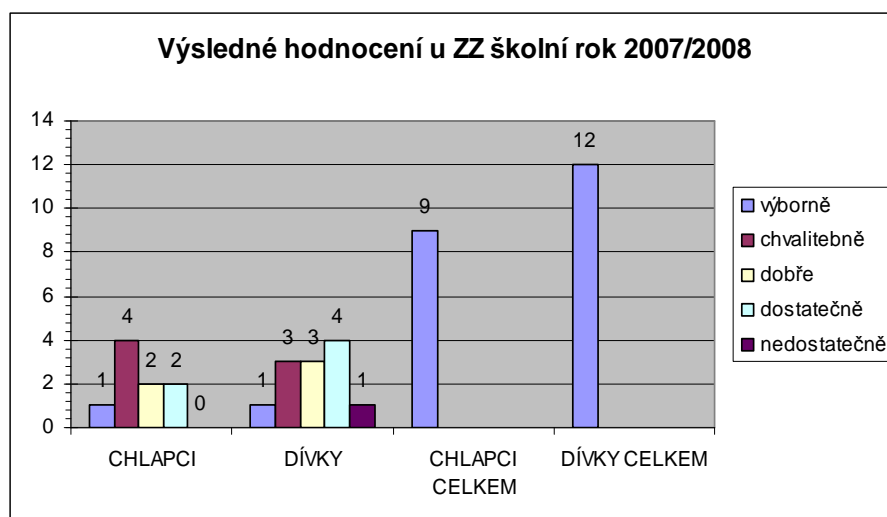
Graf č. 10: Výsledné hodnocení u závěrečných zkoušek školní rok 2006/2007

Z celkového počtu 27 žáků závěrečné zkoušky absolvovalo 24 žáků. 17 chlapců a 10 dívek, 3 chlapci neměli uzavřenou klasifikaci z důvodu neomluvené absence, a proto neabsolvovali závěrečné zkoušky. Graf znázorňuje hodnocení výborně u 4 dívek,

u 7 chlapců hodnocení chvalitebně a u 5 chlapců a 2 dívek hodnocení dobře. Hodnocení dostatečně u 3 dívek a jen 2 chlapců, nedostatečně nebylo uděleno žádnému z žáků a žákyň.

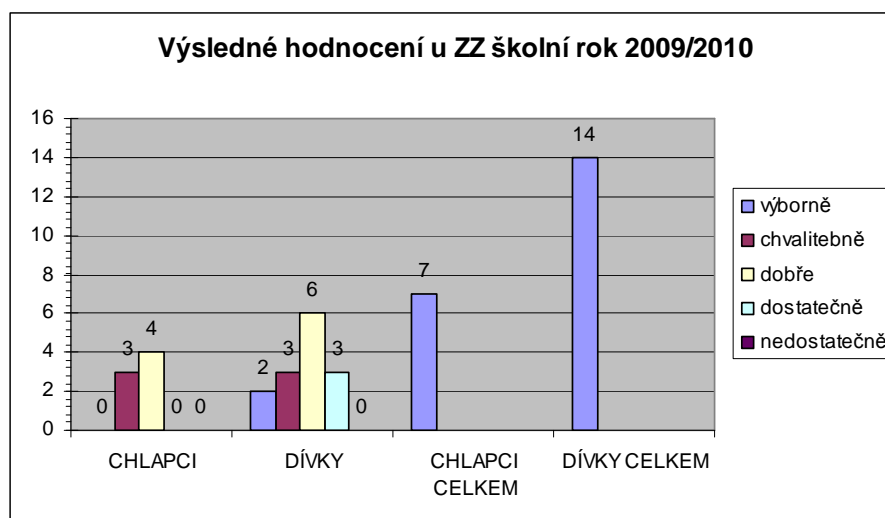
Graf č. 11: Výsledné hodnocení u závěrečných zkoušek školní rok 2007/2008

V tomto školním roce byl celkový počet žáků 25. Závěrečné zkoušky absolvovalo celkem 21 žáků a žákyň. 4 žáci - 2 chlapci a 2 dívky z důvodu vysoké absence neabsolvovali závěrečné zkoušky.

Hodnocení výborně dosáhli pouze 2 žáci, jeden chlapec a jedna dívka. Chvalitebně byli hodnoceni 4 chlapci a 3 dívky. U 2 chlapců a 3 dívek bylo hodnocení dobře. Hodnocení dostatečně jsem zaznamenala u 4 dívek a 2 chlapců a nedostatečně u jedné dívky, která závěrečné zkoušky bohužel nezvládla.

Graf č. 12: Výsledné hodnocení u závěrečných zkoušek školní rok 2009/2010

Celkový počet žáků je jen 22, z tohoto počtu závěrečné zkoušky absolvovalo celkem 21 žáků a žákyň, 7 chlapců a 14 dívek. Jedna dívka závěrečné zkoušky odložila z důvodu pokročilého těhotenství. Hodnocení výborně dosáhly jen 2 dívky, chvalitebně byli ohodnoceni 3 chlapci a 3 dívky. Převažuje hodnocení dobře, a to u 4 chlapců a 6 dívek. 3 dívky byly hodnoceny známkou dostatečně. Hodnocení nedostatečně nebylo uděleno.

Na grafech je znázorněno, jak se během školních let velice zhoršuje prospěch žáků a žákyň na tomto oboru. Tento problém je v posledních letech zapříčiněn tím, že jsou ze základních škol na učební obory přijímáni žáci s podprůměrným prospěchem.

Během předchozích let jsem zjistila, že chlapci a dívky mají větší zájem o studijní obory, na které se hlásí, přestože dosahují průměrný prospěch na základních školách. V případě prospěchového nezdaru na studijním oboru se většinou žáci a žákyně rozhodnou přestoupit na jiný studijní obor, a tak se mohou bez omezení několik let pohybovat na různých typech škol. V současné době nastala situace, že chlapci a dívky nemají předem určený cíl vzdělání, a proto nemají ani snahu dokončit započaté studium.

5.3. Vyhodnocení dotazníku „Existují mužská a ženská povolání?“

Výzkum jsem prováděla na základě náhodně vybraného počtu 36 žáků a žáků, 18 chlapců a 18 dívek z různých studijních a učebních oborů v odlišných školách. Dotazník vyplňovalo celkem 28 žáků a žáků čtyřletých studijních oborů s maturitou z Obchodní akademie Plzeň, z oboru Informační technologie Domažlice, z Pozemního stavitelství, z Agropodnikání a Podnikání Horšovský Týn. Dále 8 žáků a žáků tříletých učebních oborů s výučním listem z Horšovského Týna, obor cukrářské práce, zedník, automechanik, opravář zemědělských strojů a kuchař – číšník.

Tabulka č. 1: Existují mužská a ženská povolání?

Povolání	Hodnocení	Dívky	Chlapci	Celkem
LÉKAŘSKÉ	Spíše mužské povolání	2	1	3
	Povolání nerozhoduje	16	15	31
	Spíše ženské povolání	0	2	2
GASTRONOMICKÉ	Spíše mužské povolání	3	3	6
	Povolání nerozhoduje	4	10	14
	Spíše ženské povolání	11	5	16
HORNICKÉ	Spíše mužské povolání	18	17	35
	Povolání nerozhoduje	0	1	1
	Spíše ženské povolání	0	0	0
KOSMETIKA	Spíše mužské povolání	0	0	0
	Povolání nerozhoduje	1	2	3
	Spíše ženské povolání	17	16	33
KADEŘNICKÉ	Spíše mužské povolání	0	0	0
	Povolání nerozhoduje	6	5	11
	Spíše ženské povolání	12	13	25
VĚDCE	Spíše mužské povolání	5	4	9
	Povolání nerozhoduje	13	14	27
	Spíše ženské povolání	0	0	0
UČITELSKÉ	Spíše mužské povolání	0	0	0
	Povolání nerozhoduje	14	16	30
	Spíše ženské povolání	4	2	6
ZEMĚDĚLSKÉ	Spíše mužské povolání	16	13	29
	Povolání nerozhoduje	2	5	7
	Spíše ženské povolání	0	0	0
PROGRAMÁTOR PC	Spíše mužské povolání	10	13	23
	Povolání nerozhoduje	8	5	13
	Spíše ženské povolání	0	0	0

ŘIDIČE	Spíše mužské povolání	12	15	27
	Povolání nerozhoduje	6	3	9
	Spíše ženské povolání	0	0	0
PRODEJ V OBCHODĚ	Spíše mužské povolání	0	0	0
	Povolání nerozhoduje	7	8	15
	Spíše ženské povolání	11	10	21
VEDENÍ PODNIKU	Spíše mužské povolání	1	4	5
	Povolání nerozhoduje	14	13	27
	Spíše ženské povolání	3	1	4
PILOTA	Spíše mužské povolání	15	13	28
	Povolání nerozhoduje	3	5	8
	Spíše ženské povolání	0	0	0
POLICISTY	Spíše mužské povolání	11	9	20
	Povolání nerozhoduje	7	9	16
	Spíše ženské povolání	0	0	0

V dotazníku měli žáci a žákyně ze středních škol posoudit, zda tato povolání považují za vhodná spíše pro muže, vhodná spíše pro ženy, či stejně vhodná pro muže i ženy tj. pohlaví nerozhoduje. V tabulce uvádím výsledky dotazníkového šetření, kde je možné porovnávat odpovědi dívek a chlapců.

Podle výsledků dotazníkového šetření jsem zjistila, že se chlapci i dívky u některých povolání naprosto shodují a rozhodují se na základě genderových stereotypů. Za typicky mužské povolání považují dívky i chlapci hornické, pouze u jednoho chlapce je povolání vhodné pro ženu i muže. Povolání policisty, pilota, řidičského, programátorského a zemědělského označila většina chlapců a dívek za mužské povolání. Naopak prodej v obchodě, povolání kadeřnické, gastronomické a kosmetiku označili zase spíše za ženská povolání. Ve většině uvedených povolání smýšlejí dívky a chlapci genderově. Za povolání, která jsou vhodná pro ženy i muže, označili vedení podniků/škol, učitelské, vědecké a lékařské.

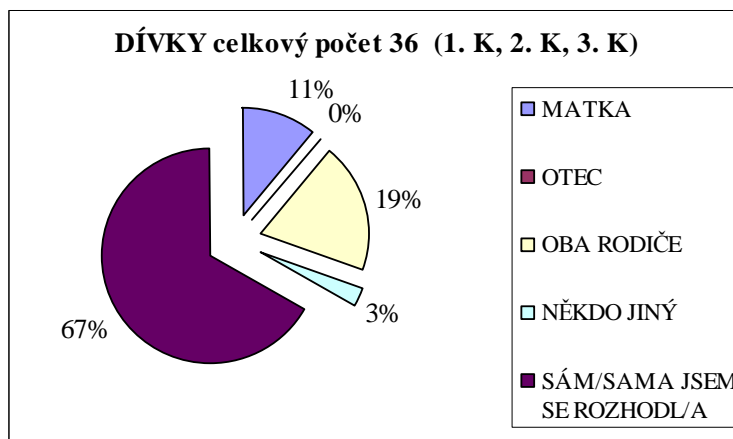
5.4. Vyhodnocení dotazníku pro obor „kuchař-číšník“

Kvantitativní výzkumné šetření jsem prováděla u 1. ročníku (1. K), 2. ročníku (2. K) a 3. ročníku (3. K) oboru kuchař – číšník.

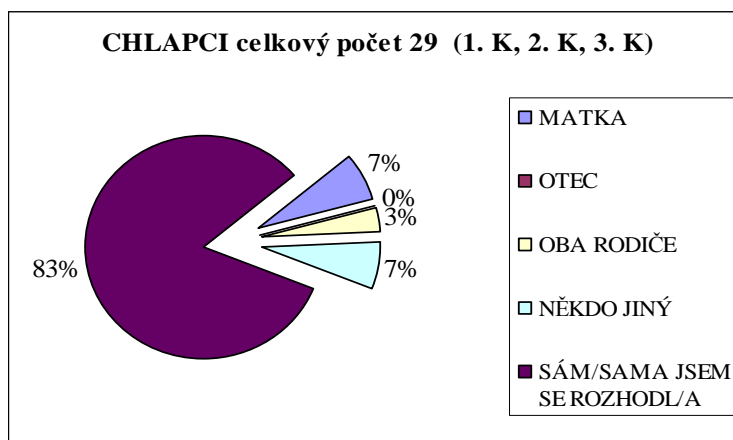
Dotazník vyplňovalo u 1. K celkem 23 žáků, 14 dívek a 9 chlapců, ve věkové kategorii od 15 let do 17 let. U 2. K, vyplňovalo dotazník celkem 18 žáků, 8 chlapců a 10 dívek, ve věkové kategorii od 16 let do 20 let. U 3. K, dotazník vyplňovalo celkem 24 žáků, 12 chlapců a 12 dívek, ve věkové kategorii od 17 let do 20 let. V dotazníku jsem použila uzavřené otázky s jednoznačnou a srozumitelnou odpovědí.

Otázka č. 1: Kdo ovlivnil tvou volbu studovat zvolený obor?

Graf č. 13

Graf č. 14

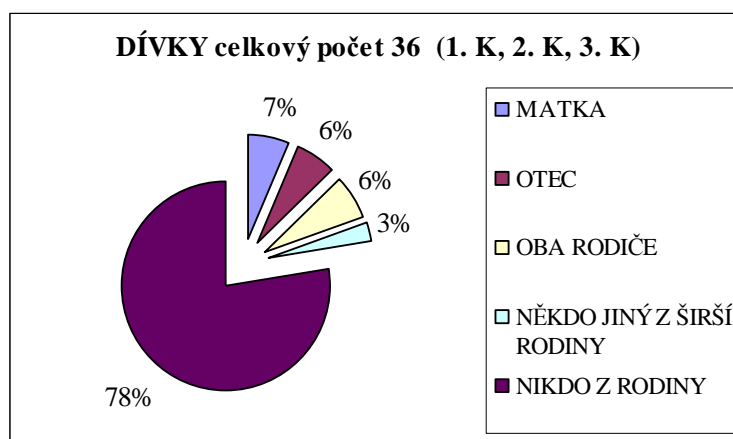

Ze všech tří ročníků u 11 % dívek ovlivnila volbu studovat zvolený obor matka, u 19 % dívek oba rodiče, u 3 % volbu ovlivnil někdo jiný z příbuzenstva, otce nevedla žádná z dívek a 67 % dívek se pro zvolený obor rozhodla sama.

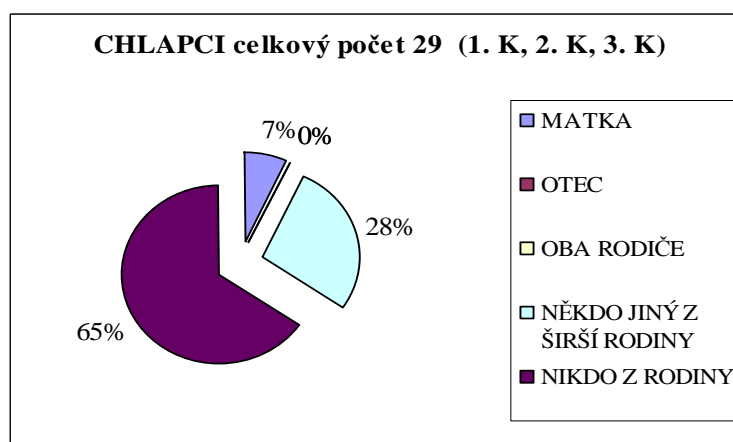
U chlapců ze všech tří ročníků ovlivnila jejich volbu studovat zvolený obor v 7 % matka, u 3 % oba rodiče, v 7 % volbu ovlivnil bratr, otce nevedl žádný z chlapců a v 83 % se chlapci pro zvolený obor rozhodli sami. Je velmi pozitivní, že chlapci i dívky mají v dnešní době větší prostor vyjádřit svůj názor ohledně volby budoucího povolání a většina rodičů jejich názor dokáže akceptovat.

Otázka č. 2: Pracuje někdo z rodiny v oblasti gastronomie?

Graf č. 15

Graf č. 16

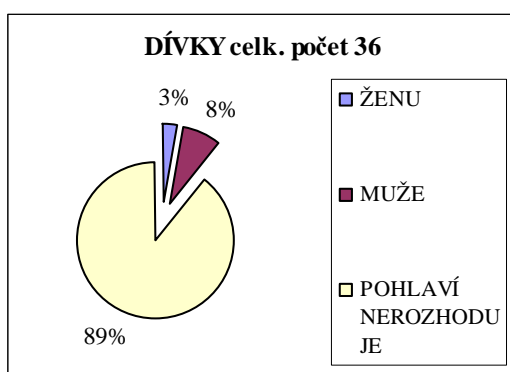
V oblasti gastronomie pracuje u 7 % dívek matka a u 6 % dívek otec, v 6 % se gastronomii věnují oba rodiče. 3 % dívek odpověděly, někdo jiný z širší rodiny

a označily, že v gastronomii pracuje sestřenice a strýc. V 78 % dívky uvedly, že v oblasti gastronomie nepracuje nikdo z rodiny.

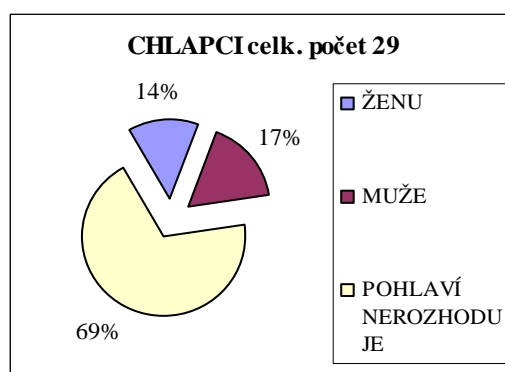
U 7 % chlapců se tomuto povolání věnuje jen matka a otec u žádného z chlapců. 28 % chlapců uvedlo, někdo jiný z širší rodiny, kde v oboru gastronomie většinou pracuje bratr, sestra, sestřenice, teta a strýc. Nikdo z rodiny se tomuto povolání nevěnuje u 65 % chlapců. I přes převažující procento chlapců a dívek, u kterých nepracuje v oboru gastronomie nikdo z rodiny, projevíli chlapci a dívky o tento obor značný zájem.

Otázka č. 3: Obor kuchař/ka je vhodnější pro?

Graf č. 17

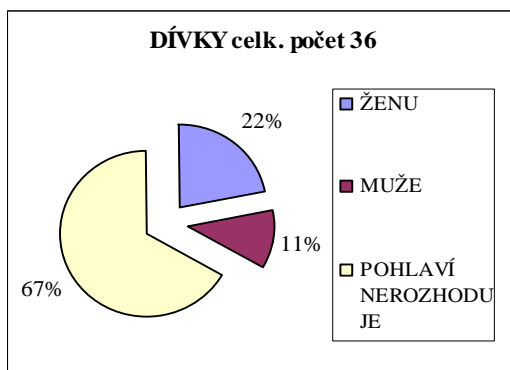
Graf č. 18

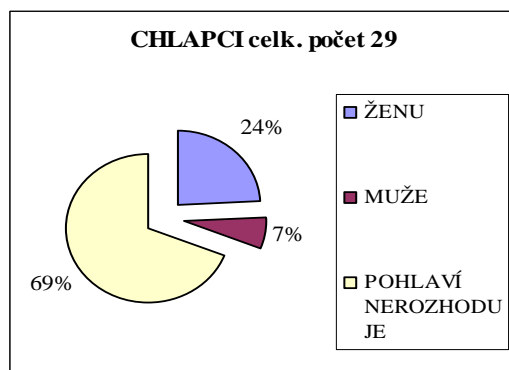
3 % dívek označily, že povolání kuchařka je vhodné pouze pro ženy, u 8 % dívek by se tomuto povolání měli věnovat jen muži a u 89 % dívek je povolání vhodné pro muže i ženy. 14 % chlapců označilo, že je povolání vhodnější pro ženu, u 17 % chlapců je obor kuchař vhodnější pro muže a 69 % chlapců se přiklonilo k odpovědi, pohlaví nerozhoduje.

Otázka č. 4: Obor číšník/servírka je vhodnější pro?

Graf č. 19

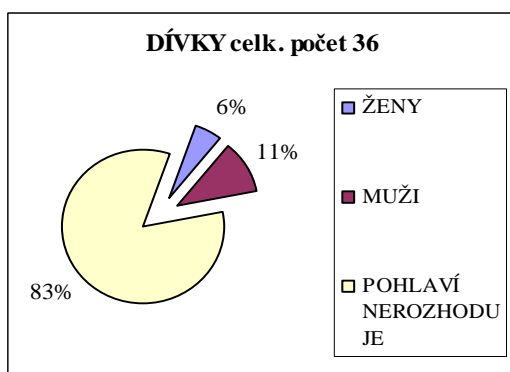
Graf č. 20

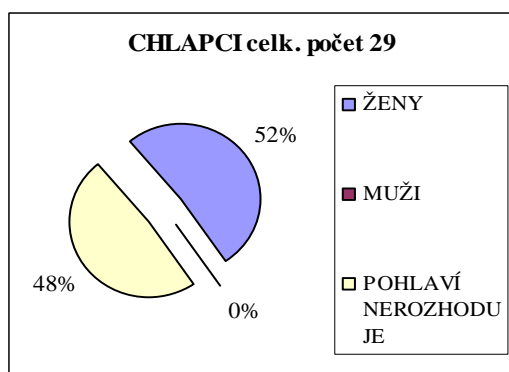
U této otázky 22% dívek rozhodlo, že povolání servírka je více vhodné pro ženu. 11 % dívek odpovědělo, že tento obor je vhodnější pro muže a 67 % dívek označilo obor číšník – servírka vhodný pro oboje pohlaví. 24 % chlapců by obor číšník - servírka označilo jako ženské povolání, u 7 % chlapců se jedná o mužské povolání a 69 % chlapců opovědělo, že je povolání stejně vhodné pro ženy i muže.

Otázka č. 5: Úklid na pracovišti by měli(y) vykonávat?

Graf č. 21

Graf č. 22

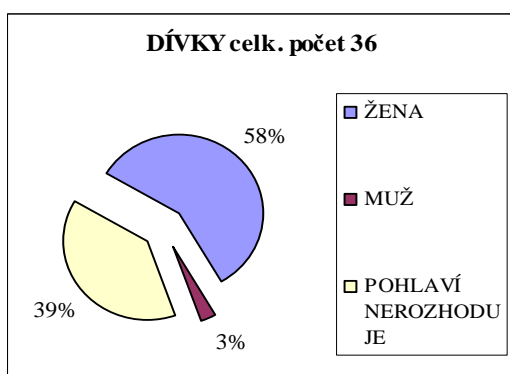

6 % dívek je přesvědčeno, že by měly úklid provádět jen ženy, 11 % dívek by úklid svěřilo pouze mužům a 83 % dívek by úklid na pracovišti rozdělily mezi muže a ženy. Chlapci v 52 % by nechali úklid na pracovišti pouze ženám, jen na muži by úklid nenechal žádný z chlapců a 48 % chlapců by úklid na pracovišti rozdělilo mezi obě pohlaví.

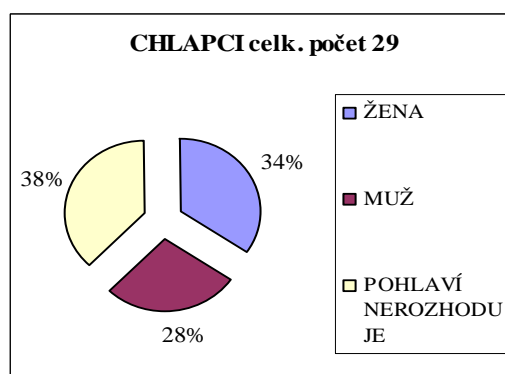
Odpověď chlapců na oboru kuchař – číšník působí v této aktivitě velmi genderově stereotypně. Zajímavé je, že se chlapci na tento obor hlásí i přes jasně danou pracovní náplň, a tj. práce v kuchyni, která je spojená s úklidem celého pracoviště. A proto znázorněná odpověď na grafu chlapců se zdá být v rozporu s jejich výběrem povolání.

Otázka č. 6: Pečlivější při práci je?

Graf č. 23

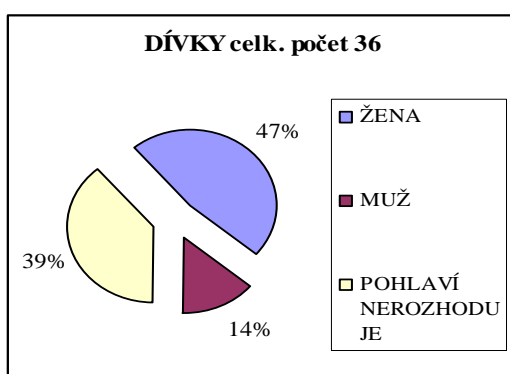
Graf č. 24

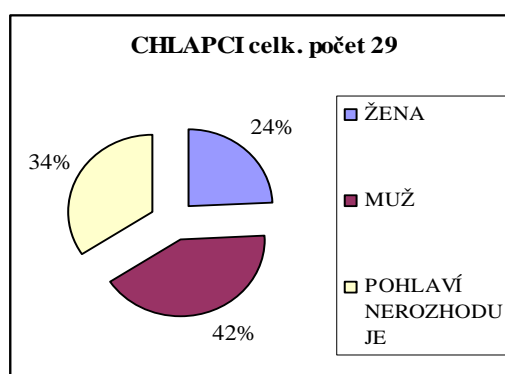
Více než polovina dívek je přesvědčena, že pečlivější při práci je žena, a takto odpovědělo 58 % dívek, muž je pečlivější při práci jen u 3 % dotazovaných dívek. Pohlaví nerozhoduje, označilo 39 % dívek. Chlapci v 34 % odpověděli, že pečlivější při práci je žena. V 28 % je pečlivější při práci muž a 38 % chlapců odpovědělo, že pečliví při práci dokáží být jak ženy, tak i muži.

Otázka č. 7: Kdo podle tvého názoru projevuje v gastronomii větší nápaditost nebo tvořivost při aranžování jídel a prostírání stolů?

Graf č. 25

Graf č. 26

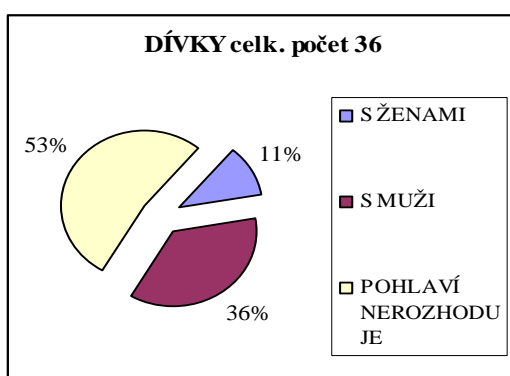

U 47 % dívek je v gastronomii nápaditější a tvořivější žena, mužům tyto gastronomické dovednosti přiznalo jen 14 % dívek a 39 % dívek odpovědělo, že obojí pohlaví dokáže projevat v gastronomii nápaditost a tvořivost.

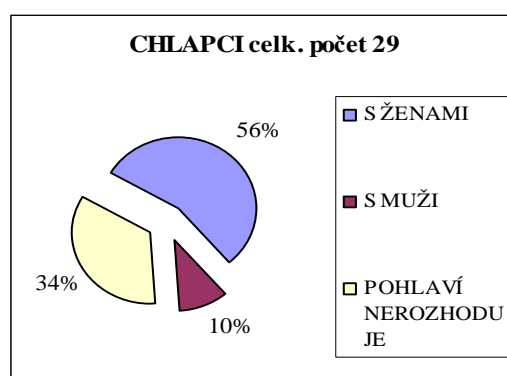
Chlapci ve 24 % tyto dovednosti přiznali ženám, ve 42 % chlapci ponechali tvořivost a nápaditost v gastronomii na mužích a 34 % chlapců odpovědělo, že nápaditost a tvořivost dokáže v gastronomii projevit jak muž, tak žena.

Otázka č. 8: S kým bys chtěl/a pracovat v kolektivu?

Graf č. 27

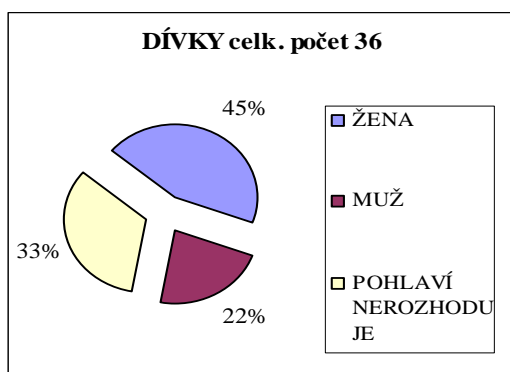
Graf č. 28

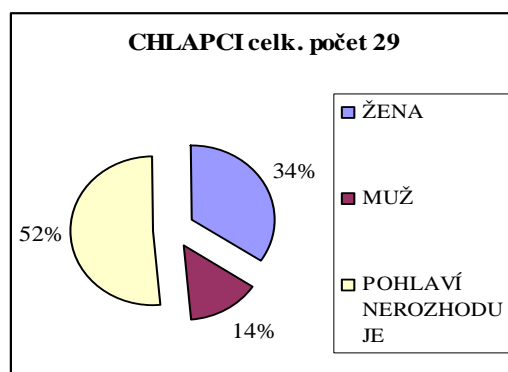
Pouze 11 % dívek by upřednostňovalo ženský kolektiv, 36 % dívek by raději pracovalo jen v mužském kolektivu a 53 % dívek se přiklání k práci ve smíšeném kolektivu. U 56 % chlapců převažuje práce v čistě ženském kolektivu, jen 10 % chlapců by dalo přednost kolektivu složenému z mužů a 34 % chlapců pracuje raději v kolektivu složeném z mužů a žen. Na grafech názorně vidíme, že v období adolescence by většina chlapců a dívek raději pracovala v kolektivu opačného pohlaví.

Otázka č. 9: Vyhovuje ti jako vyučující odborného výcviku spíše?

Graf č. 29

Graf č. 30

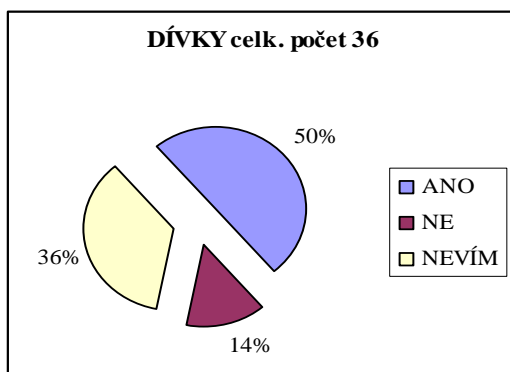

Vyučující jako ženu upřednostňuje až 45 % dívek. 22 % dívek vyhovuje vyučující mužského pohlaví a 33 % dívkám je jedno, zda je jejich vyučujícím žena, či muž. Chlapci se v 34 % přiklání pro ženu jako vyučující odborného výcviku. 14 % chlapců na této pozici raději upřednostňuje muže a jako vyučující odborného výcviku 52 % chlapcům vyhovuje jak ženské pohlaví, tak i mužské pohlaví.

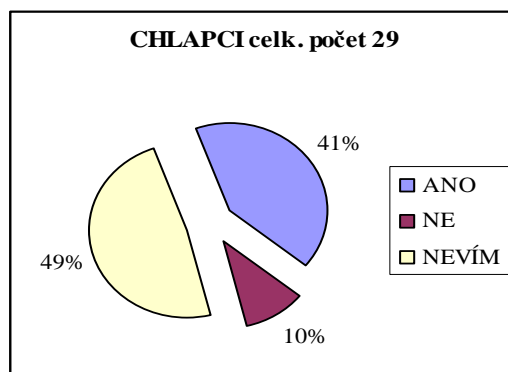
Grafy ukazují, že dívkám a chlapcům ve více procentech vyhovuje jako vyučující odborného výcviku spíše žena. Rozdíly mezi vyučujícími učiteli a učitelkami, které uvedli chlapci a dívky, jsou dány zejména určitým oborem. Pro vysvětlení, u oboru automechanik by na pozici vyučujícího žáci raději viděli muže. Naopak u oboru kadeřník by žákům lépe vyhovovala žena.

Otázka č. 10: Chtěl/a by ses tomuto povolání věnovat i v budoucnosti?

Graf č. 31

Graf č. 32

50 % dívek by se chtělo věnovat gastronomii, 14 % dívek se tomuto povolání nechce v budoucnosti věnovat vůbec a 36 % dívek ještě neví, zda se tomuto povolání bude věnovat.

Chlapců se chce věnovat gastronomii 41 %, nechce se tomuto oboru věnovat v budoucnosti 10 % chlapců a 49 % chlapců doposud není rozhodnuto, zda by se tomuto povolání věnovali i v budoucnosti.

5.5. Ověření hypotéz

Při vyhodnocování výsledků dotazníku jsem porovnávala jednotlivé odpovědi chlapců a dívek a pro názornost jsem použila příslušné grafy. Hodnoty jsem pečlivě analyzovala a dle výsledků ověřovala platnost stanovených hypotéz.

Hypotéza H1 - Chlapci a dívky mají zájem o učební obor.

Hypotézu jsem vyhodnotila z otázek dotazníku č. 1, 2 a 10. Hypotéza se potvrdila, volbu studovat zvolený obor si většina chlapců a dívek rozhodla sama, i přes skutečnost, že většina rodičů a rodinných příslušníků se gastronomii nevěnuje. Také větší počet dívek a chlapců se chce i v budoucnu tomuto gastronomickému umění věnovat.

Hypotéza H2 - Gastronomický obor kuchař – číšník / kuchařka – servírka je vhodný pro ženy i muže.

Hypotézu jsem vyhodnotila z otázek dotazníku č. 3 a 4. Hypotéza se potvrdila, větší počet chlapců a dívek volil odpověď, pohlaví nerozhoduje, z čehož vyplývá, že gastronomický obor je ve stejné míře vhodný jak pro muže, tak pro ženy.

Hypotéza H3 - Při rozdělování a plnění pracovních úkolů pohlaví nerozhoduje.

Hypotézu jsem vyhodnotila z otázek dotazníku č. 5, 6 a 7. Tato hypotéza se nepotvrdila. Chlapci by rozdělili druhy pracovních úkolů podle pohlaví, tj. úklidu se věnují převážně ženy, tvořivost a nápaditost při plnění pracovních úkolů by ponechali na mužích. Podle dívek jsou zase pečlivější a nápaditější v plnění pracovních úkolů ženy.

Hypotéza H4 - Chlapci a dívky rádi spolupracují ve společném kolektivu a nerozlišují zda, je vyučující odborného výcviku ženského či mužského pohlaví.

Hypotézu jsem vyhodnotila z otázek dotazníku č. 8 a 9. Tato hypotéza se nepotvrdila. Většina chlapců by pracovala raději v ženském kolektivu, u vyučujícího odborného výcviku neupřednostňují žádné pohlaví. Dívkám naopak vyhovuje kolektiv obojího pohlaví, ale na pozici vyučujícího odborného výcviku preferují ženu.

5.6. Zhodnocení výzkumu

Z vlastního výzkumného šetření jsem zjistila, že se chlapci a dívky potýkají se stále většími prospěchovými problémy. Při porovnání prospěchu je patrné, že se u dívek oproti chlapcům během let zhoršuje celkové hodnocení u závěrečných zkoušek. Vysoké absence a nezvládnutí daného učiva následně souvisí s předčasným ukončením studia žáků a žákyň na středních školách. Příčina těchto problémů může úzce souviset s klesajícím zájmem rodičů o třídní schůzky, na kterých mohou získat důležité informace o průběhu studia, prospěchu, chování a aktivitách svých dětí.

Ze zjištění u všeobecného dotazníku „Existují mužská a ženská povolání?“ lze konstatovat, že více genderově stereotypně smýšlejí dívky než chlapci. Dívky stále ve větší míře upřednostňují takovou práci, která se časově shoduje i s mateřskými povinnostmi. U chlapců je pozitivní, že s odstupem let se stále více snaží akceptovat ženské pohlaví jako rovnocenného partnera.

Z provedeného kvantitativního výzkumného šetření vyplývá, že většina chlapců a dívek se pro gastronomické povolání rozhodla sama. Názory dívek se u tohoto učebního oboru potýkají s genderovými stereotypy ve větší míře než u chlapců. Z odpovědí dívek je patrné, že v tomto povolání jsou ženy pečlivější a projevují více kreativity. Podle dívek by měla být z těchto uvedených důvodů vyučující gastronomického oboru spíše žena a zároveň jim nevadí pracovat ve smíšeném kolektivu. Dívky si umí představit, že budou povolání vykonávat i v budoucnu.

Názory chlapců se u jednotlivých otázek od dívek liší. Z odpovědí chlapců vyplývá, že učební obor je stejně vhodný pro ženy i muže, a proto pohlaví vyučujícího odborných předmětů není pro chlapce rozhodující. Více než polovina dotazovaných chlapců uvedla,

že kreativita je doménou spíše mužů a úklidové práce by měly vykonávat pouze ženy, proto více chlapců upřednostňuje práci v ženském kolektivu. O vykonávání této profese v budoucnosti ještě chlapci nejsou zcela rozhodnuti.

Všichni dotazovaní chlapci a dívky se shodli, že učební obor kuchař – číšník je vhodný pro obě pohlaví a jak ženy, tak muži by měli mít rovné pracovní příležitosti.

Závěr

Gastronomické povolání je v dnešní době nezbytné pro společenskou, kulturní i pracovní část lidského života a současně rovnou pracovní příležitostí pro obě pohlaví. Tato profese je založena na vzájemné kolektivní spolupráci a důvěře mezi všemi spolupracovníky, a to jak muži, tak ženami.

Bakalářskou práci jsem orientovala na názory chlapců a dívek středních odborných škol a středních odborných učilišť. Vyjadřovali se k otázce, zda existují mužská a ženská povolání. A podrobnějším výzkumným šetřením u učebního oboru „kuchař – číšník“, jsem získala poznatky o tom, jaký postoj zauímají chlapci a dívky k rovným příležitostem mužů a žen v oboru gastronomie.

Výsledky výzkumného šetření pomocí kvantitativního dotazníku naznačují, že názory chlapců a dívek jsou především ovlivněny genderově odlišnou rodinnou výchovou. Tomu nasvědčuje i genderově stereotypní smýšlení některých rodičů, což mnohdy souvisí s jejich nízkým sociálním statutem. Tím, že budeme genderovou rovnost ve vzdělávacím procesu postupně zahrnovat do našeho smýšlení a chování, můžeme dát impuls našim žákům a žákyním a rodičům studujících chlapců a dívek k tomu, aby i oni smýšleli genderově.

Rovnost žen a mužů, lze chápat jako příležitost k uplatnění každého člověka ve společnosti, na základě jeho schopností a dovedností. V naší společnosti je velmi důležité rovným přístupem umožnit každému chlapci a každé dívce, aby rozvíjeli svou osobnost, své zájmy a své schopnosti bez ohledu na genderové názory v dané společnosti.

Resumé

Ve své bakalářské práci se věnuji tématu genderové aspekty žáků středního odborného učiliště obor kuchař - číšník. Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol. V první kapitole je objasněn pojem gender, jeho význam a s ním související pojmy, dále společenská očekávání a role muže a ženy v minulosti. Druhá kapitola se věnuje ženám a mužům v historii kuchařského umění a hotelnictví, oboru kuchař – číšník z hlediska genderu a rozdíly ve stravování žen a mužů. Třetí kapitola popisuje gender v procesu vzdělávání, náhled na žáky, pedagogy a školství, poukazuje na psychologické rozdíly a žákovské představy o profesních rozdílech obou pohlaví, a na to, jak se projevuje gender v praktické výuce na středních odborných školách. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na rodinu, její vliv na výběr budoucího povolání, popisuje typy rodinné výchovy ve vztahu k profesi a zabývá se tím, do jaké míry funguje komunikace školy s rodiči.

Výzkumná část zjišťuje důvody předčasného ukončení studia a prospěchové rozdíly žáků a žákyň na učebním oboru kuchař – číšník. Zkoumá názory chlapců a dívek na to, zda existují mužská a ženská povolání, a porovnává výsledky testu. Uvádí, jaký názor preferují chlapci a dívky učebního oboru kuchař – číšník na rovné příležitosti a uplatnění žen a mužů v oblasti gastronomie.

Abstract

This thesis deals with the topic of gender aspects of vocational school students. The aim of this thesis was to focus on the branch Cook – Waiter. The theoretical framework consists of four parts (chapters). The first chapter defines the concept of gender, its importance, and also social expectations as for the role of men and women in the past. The second chapter has its aim in the history of culinary arts and hospitality, it discusses the role of men and women in such a field. It provides an overview of gender differences (Cook – Waiter branch) and differences in eating habits of men and women. The third chapter is devoted to gender differences in the process of education, it describes apprentices, teachers and education at vocational schools. It adds information about psychological differences between male and female apprentices; their ideas of future jobs are also considered. Last, the way of learning at vocational schools is analyzed with respect to gender. The fourth chapter concentrates on family - in what way are the apprentices

influenced by their family as for choosing their career. It describes different types of family education and its approach to specific occupation. It opens a discussion about parent involving in schools.

The practical part investigates the reasons for early termination at schools as well as the differences concerning grades reached by female and male Cook – Waiter apprentices. The question “do you think there are typically male and female professions” finds its answer among boys and girls (apprentices). Finally the research of equal opportunities of men and women in the branch of gastronomy is presented.

Seznam použité literatury

BENDL, S., KUCHARCKÁ, A. Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie, skripta pro studenty vykonávající pedagogickou praxi 1.

Praha: Univerzita Karlova, 2008. ISBN 978-80-7290-366-5

ČURDA, D., HOLUB, K. Stručné dějiny oborů potravinářství hotelnictví.

Praha: Scientia, 2004. ISBN 80-7183-292-8

DYTRTOVÁ, R., KRHUTOVÁ, M. Učitel. Příprava na profesi.

Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2863-6

HELUS, Z. Úvod do sociální psychologie.

Praha: Univerzita Karlova, 2001. ISBN 80-7290-054-4

HOLEČEK, V., MIŇHOVÁ, J., PRUNNER, P. Psychologie pro právníky 2. Rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-065-9

JANOŠOVÁ, P. Dívčí a chlapecká identita vývoj a úskalí.

Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2284-9

JARKOVSKÁ, L. Rovné příležitosti dívek a chlapců ve vzdělání.

Brno: Nesehnutí, 2003, ISBN 80-903228-2-4.

KALHOUS, Z., OBST, O. Školní didaktika. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-253-X

KASÍKOVÁ, H. Kooperativní učení, kooperativní škola.

Praha: Portál, 1997. ISBN 978-80-7367-712-1

KLAPILOVÁ, S. Didaktika pro učitele praktického vyučování a mistry odborného výcviku. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN: 80-244-1420-1

KOLÁŘ, Z., ŠIKULOVÁ, R. Hodnocení žáků. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0885-X

MAREŠ, J., KŘIVOHLAVÝ, J. Sociální a pedagogická komunikace ve škole.
Praha: SPN, 1990. ISBN 80-04-21854-7

MAŘÍKOVÁ, H. Proměna rolí muže a ženy v rodině. In: Společnost žen a mužů z aspektu gender. Praha: Open Society Fund, 1999. ISBN 80-85950-69-3.

MEDÁČEK, P., ŠÁNOVÁ, E. Budyně nad Ohří, nadace historické a kulturní dědictví regionu města. Budyně nad Ohří: Phare, 1998. Z programu fond malých projektů

MIKŠÍK, O. Psychologická charakteristika osobnosti.
Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0240-7

NOVOTNÁ, L., HRÍCHOVÁ, M., MIŇHOVÁ, J. Vývojová psychologie.
Plzeň: Západočeská univerzita, 2004. ISBN 80-7043-281-0

SKALKOVÁ, J. Obecná didaktika. 2. Rozšířené a aktualizované vydání.
Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1821-7

SMETÁČKOVÁ, I. Gender ve škole, příručka pro budoucí i současné učitelky a učitele.
Praha: Otevřená společnost, 2006. ISBN 80-903331-5-X

SMETÁČKOVÁ, I., VLKOVÁ, K. Gender ve škole.
Praha: Otevřená společnost, 2005. ISBN 80-903331-2-5

VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání.
Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-0956-0

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. a kol. Pedagogika pro učitele.
Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1734-0

ZÁBRODSKÁ, K. Variace na tender. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1752-9

Internetové zdroje

<http://www.hostovka.cz/>

<http://www.labuznik.com/article.php?ID=206>

Obrázky k dotazníkům - <http://www.google.cz/> obrázky

[master_0003.png](#) usoukupu.cz

[8048_b.gif](#) ranslide.cz

[cooking.png](#) ecipesthatworkonline.com

[NVTech_vc041662.jpg](#) nvtofficeclips.com

[d46623ef2d_73557347_o2.jpg](#) nickii.blog.cz

[hair-scissors-and-combs.jpg](#) graphicleftovers.com

[pinealgland.jpg](#) novazeme.ning.com

[187778_1205655980](#) facebook.com

[Agriculture Crops Farming003-0085.gi](#) signspecialist.com

[design-computer-system01.jpg](#) design-design.us

[kariera-bus.jpg](#) lechner.cz

[=ovoce zelenina MK.jpg](#) wiki.rvp.cz

[penize-rychle-a-ferove.jpg](#) inzerceportal.cz

[watermark.php](#) changepeople.co.uk

[88344694.jpg](#) jupiterimages.com

PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Dotazník „Existují ženská a mužská povolání“

Příloha č. 2 - Kvantitativní výzkumné šetření (dotazník) pro obor „kuchař – číšník“

Příloha č. 3 - Tabulky ke grafům č. 1 až č. 5 „Zájem o schůzky rodičů u oboru kuchař-číšník z pohledu gendera“

Příloha č. 4 - Tabulka ke grafu č. 6 „Celkový přehled schůzek rodičů z pohledu gendera za období 2006 až 2011“

Příloha č. 5 - Tabulky ke grafům č. 7 až č. 9 „Důvody odchodu chlapců a dívek v daném období“

Příloha č. 6 - Tabulky ke grafům č. 10 až č. 12 „Výsledné zhodnocení u závěrečných zkoušek v daném období“

Příloha č. 7 - Tabulky ke grafům č. 13 až č. 32

otázka č. 1 „Kdo ovlivnil tvou volbu studovat zvolený obor?“

otázka č. 2 „Pracuje někdo z rodiny v oboru Gastronomie?“

otázka č. 3 „Obor kuchař/ka je vhodnější pro?“

otázka č. 4 „Obor číšník/servírka je vhodnější pro?“

otázka č. 5 „Úklid na pracovišti, by měli(y) vykonávat?“

otázka č. 6 „Pečlivější při práci je?“

otázka č. 7 „Kdo podle tvého názoru projevuje v gastronomii větší nápaditost, nebo tvořivost při aranžování jídel a prostírání stolů?“

otázka č. 8 „S kým bys chtěl/a pracovat v kolektivu?“

otázka č. 9 „Vyhovuje ti jako vyučující odborného výcviku spíše?“

otázka č. 10 „Chtěl/a bys tomuto povolání věnovat i v budoucnosti?“

Příloha č. 1

Kvantitativní výzkumné šetření

Dotazník na téma: *Existují mužská a ženská povolání?*

Prosím o vyplnění dotazníku, údaje, které dotazník poskytne, potřebuji pro svoji bakalářskou práci. Zakřížkuj vhodnou odpověď.

Učební/studijní obor:

pohlaví:

žena

muž

věk:

---

1. Povolání lékařské je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

2. Povolání gastronomické je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

3. Povolání hornické je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

4. Povolání kosmetika je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

5. Povolání kadeřnické je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

6. Povolání vědce je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

7. Povolání učitelské je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

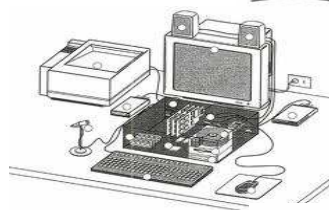
8. Povolání zemědělské?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

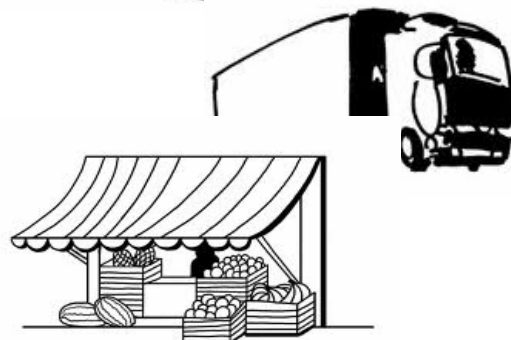
9. Povolání programátorské PC je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

10. Povolání řidiče je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

11. Povolání prodávání v obchodě je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

12. Povolání vedení podniku/školy je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

13. Povolání pilota je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

14. Povolání policisty je?

- SPÍŠE MUŽSKÉ POVOLÁNÍ
- POVOLÁNÍ NEROZHODUJE
- SPÍŠE ŽENSKÉ POVOLÁNÍ

Příloha č. 2

Kvantitativní výzkumné šetření (dotazník)

Prosím o vyplnění dotazníku, údaje, které dotazník poskytne, potřebuji pro svoji bakalářskou práci. Zakřížkuj vhodnou odpověď.

Učební obor: Kuchař – číšník
Třída: 1. K, 2. K, 3. K
pohlaví: O žena O muž
věk:

---

1. Kdo ovlivnil tvou volbu studovat zvolený obor?

- MATKA
- OTEC
- OBA RODIČE
- NĚKDO JINÝ ..... napiš kdo.....
- SÁM/SAMA JSEM SE ROZHODL/A

2. Pracuje někdo z rodiny v oboru Gastronomie?

- MATKA
- OTEC
- OBA RODIČE
- NĚKDO JINÝ Z ŠIRŠÍ RODINY ..... napiš kdo.....
- NIKDO Z RODINY

3. Obor kuchař/ka je vhodnější pro?

- ŽENU
- MUŽE
- POHLAVÍ NEROZHODUJE

4. Obor číšník/servírka je vhodnější pro?

- ŽENU
- MUŽE
- POHLAVÍ NEROZHODUJE

5. Úklid na pracovišti by měli(y) vykonávat?

- ŽENY
- MUŽI
- POHLAVÍ NEROZHODUJE

6. Pečlivější při práci je?

- ŽENA
- MUŽ
- POHLAVÍ NEROZHODUJE

7. Kdo podle tvého názoru projevuje v gastronomii větší nápaditost, nebo tvořivost při aranžování jídel a prostírání stolů?

- ŽENA
- MUŽ
- POHLAVÍ NEROZHODUJE

8. S kým bys chtěl/a pracovat v kolektivu?

- S ŽENAMI
- S MUŽI
- POHLAVÍ NEROZHODUJE

9. Vyhovuje ti jako vyučující odborného výcviku spíše?

- ŽENA
- MUŽ
- POHLAVÍ NEROZHODUJE

10. Chtěl/a by ses tomuto povolání věnovat i v budoucnosti?

- ANO
- NE
- NEVÍM

Příloha č. 3

Zájem o schůzky rodičů u oboru kuchař-číšník z pohledu gendera

Tabulka č. 1

školní rok 2006/2007	počet žáků celkem	matka	otec	oba rodiče
1.K	30	11	5	4
2.K	29	8	4	2
3.K	27	6	3	0

Tabulka č. 2

školní rok 2007/2008	počet žáků celkem	matka	otec	oba rodiče
1.K	29	10	6	3
2.K	28	7	5	1
3.K	25	4	4	1

Tabulka č. 3

školní rok 2008/2009	počet žáků celkem	matka	otec	oba rodiče
1.K	30	11	4	2
2.K	23	6	5	2
3.K	26	5	3	1

Tabulka č. 4

školní rok 2009/2010	počet žáků celkem	matka	otec	oba rodiče
1.K	31	12	4	3
2.K	23	7	2	1
3.K	22	2	3	0

Tabulka č. 5

školní rok 2010/2011	počet žáků celkem	matka	otec	oba rodiče
1.K	27	9	3	2
2.K	27	4	2	1
3.K	29	3	1	0

Příloha č. 4

Celkový přehled schůzek rodičů z pohledu gendera za období 2006 až 2011

Tabulka č. 6

školní rok	celkem 1. K, 2. K, 3. K	matka	otec	oba rodiče
2006/2007	86	25	12	6
2007/2008	82	21	15	5
2008/2009	79	22	12	5
2009/9010	76	21	9	4
2010/2011	83	16	6	3

Příloha č. 5

Důvody odchodu chlapců a dívek v daném období

Tabulka č. 7

ŠKOLNÍ ROK 2005/2006 celkem 30 žáků

DŮVODY ODCHODU	CHLAPCI	DÍVKY	CHLAPCI CELKEM	DÍVKY CELKEM
Kázeňské problémy	1	0	17	13
Vysoká absence	2	1		
Odstěhování žáka/žákyně	0	1		
Nezvládnutí učiva	2	1		
Těhotenství	0	0		

Tabulka č. 8

ŠKOLNÍ ROK 2007/2008 celkem 29 žáků

DŮVODY ODCHODU	CHLAPCI	DÍVKY	CHLAPCI CELKEM	DÍVKY CELKEM
Kázeňské problémy	0	1	11	18
Vysoká absence	1	1		
Odstěhování žáka/žákyně	0	0		
Nezvládnutí učiva	1	1		
Těhotenství	0	1		

Tabulka č. 9

ŠKOLNÍ ROK 2010/2011 celkem 27 žáků

DŮVODY ODCHODU	CHLAPCI	DÍVKY	CHLAPCI CELKEM	DÍVKY CELKEM
Kázeňské problémy	1	0	12	15
Vysoká absence	1	1		
Odstěhování žáka/žákyně	1	1		
Nezvládnutí učiva	1	2		
Těhotenství	0	1		

Příloha č. 6

Výsledné zhodnocení u závěrečných zkoušek v daném období

Tabulka č. 10

Výsledné zhodnocení u závěrečných zkoušek školní rok 2006/2007

HODNOCENÍ	CHLAPCI	DÍVKY	CHLAPCI CELKEM	DÍVKY CELKEM
výborně	0	4	14	10
chvalitebně	7	1		
dobře	5	2		
dostatečně	2	3		
nedostatečně	0	0		

Tabulka č. 11

Výsledné zhodnocení u závěrečných zkoušek školní rok 2007/2008

HODNOCENÍ	CHLAPCI	DÍVKY	CHLAPCI CELKEM	DÍVKY CELKEM
výborně	1	1	9	12
chvalitebně	4	3		
dobře	2	3		
dostatečně	2	4		
nedostatečně	0	1		

Tabulka č. 12

Výsledné zhodnocení u závěrečných zkoušek školní rok 2009/2010

HODNOCENÍ	CHLAPCI	DÍVKY	CHLAPCI CELKEM	DÍVKY CELKEM
výborně	0	2	7	14
chvalitebně	3	3		
dobře	4	6		
dostatečně	0	3		
nedostatečně	0	0		

Příloha č. 7

Tabulka č. 13:

Otázka č. 1 „Kdo ovlivnil tvou volbu studovat zvolený obor?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
MATKA	4	2
OTEC	0	0
OBA RODIČE	7	1
NĚKDO JINÝ	1	2
SÁM/SAMA JSEM SE ROZHODL/A	24	24

Tabulka č. 14:

Otázka č. 2 „Pracuje někdo z rodiny v oboru Gastronomie?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
MATKA	2	2
OTEC	2	0
OBA RODIČE	2	0
NĚKDO JINÝ Z ŠIRŠÍ RODINY	5	8
NIKDO Z RODINY	25	19

Tabulka č. 15:

Otázka č. 3 „Obor kuchař/ka je vhodnější pro?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
ŽENU	1	4
MUŽE	3	5
POHLAVÍ NEROZHODUJE	32	20

Tabulka č. 16:

Otázka č. 4 „Obor číšník/servírka je vhodnější pro?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
ŽENU	8	
MUŽE	4	
POHLAVÍ NEROZHODUJE	24	

Tabulka č. 17:

Otázka č. 5 „Úklid na pracovišti by měli(y) vykonávat?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
ŽENY	2	15
MUŽI	4	0
POHLAVÍ NEROZHODUJE	30	14

Tabulka č. 18:

Otázka č. 6 „Pečlivější při práci je?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
ŽENA	21	10
MUŽ	1	8
POHLAVÍ NEROZHODUJE	14	11

Tabulka č. 19:

Otázka č. 7 „Kdo podle tvého názoru projevuje v gastronomii větší nápaditost, nebo tvořivost, při aranžování jídel a prostírání stolů?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
ŽENA	17	7
MUŽ	5	12
POHLAVÍ NEROZHODUJE	14	10

Tabulka č. 20:

Otázka č. 8 „S kým bys chtěl/a pracovat v kolektivu?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
S ŽENAMI	4	16
S MUŽI	13	3
POHLAVÍ NEROZHODUJE	19	10

Tabulka č. 21:

Otázka č. 9 „Vyhovuje ti jako vyučující odborného výcviku spíše?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
ŽENA	16	10
MUŽ	8	4
POHLAVÍ NEROZHODUJE	12	15

Tabulka č. 22:

Otázka č. 10 „Chtěl/a by ses tomuto povolání věnovat i v budoucnosti?“

OTÁZKY	DÍVKY celk.počet 36	CHLAPCI celk.počet 29
ANO	18	12
NE	5	3
NEVÍM	13	14